

ภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อสืบทอดความเป็นไทยของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกาจำนวน 2 แห่ง คือ ชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส และชุมชนไทยนครชิคาโก ซึ่งถือเป็นชุมชนไทยขนาดใหญ่ที่มีคนไทยรวมตัวกันอยู่เป็นจำนวนมาก และได้ศึกษาภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทยดังกล่าว เพื่อศึกษาว่าเหตุใดชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้มีการสืบทอดความเป็นไทยมาเป็นเวลานาน

1. สภาพทางสังคมของชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

ชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาเกิดขึ้นได้จากการรวมกลุ่มกันของคนไทยที่ไปอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งนับได้ว่ามีคนไทยอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกานับเนื่องมาหลายทศวรรษแล้ว ดังที่ ชวพจน์ ฤงสูรธรณ (2539: 89) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

...คนไทยอพยพไปอยู่ในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยเหตุผลและความจำเป็นต่างๆของแต่ละบุคคล เมื่อ 50 ปีที่ผ่านมา จนมีคนไทยตั้งรกรากอยู่ในสหรัฐอเมริกาไม่ต่ำกว่าสองแสนคน บางท่านเดินทางมาศึกษาต่อโดยทุนส่วนตัวบ้าง ทุนรัฐบาลบ้าง บางท่านเดินทางมาแสวงหาโชค หางานทำ โดยเฉพาะในยุคต้นๆ สหรัฐอเมริกาต้องการแรงงานแทบทุกด้าน จึงมีแพทย์ พยาบาล วิศวกร และอื่นๆ เดินทางมาเป็นจำนวนมาก นักเรียนนักศึกษาเดินทางเข้าสหรัฐอเมริกาได้ง่ายกว่าปัจจุบัน...

จากข้อมูลดังกล่าว จึงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าคนไทยในชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเวลานานกว่า 50 ปี และมีจำนวนมากกว่า 2 แสนคน เป็นกลุ่มคนที่มีทั้ง กลุ่มนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพต่างๆ โดยเฉพาะแพทย์ พยาบาล วิศวกร ที่มีเป็นจำนวนมาก เพราะในอดีตการเดินทางเข้าไปศึกษาเล่าเรียนหรือทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกาทำได้ง่ายกว่าปัจจุบันมาก เนื่องจากสภาพการณ์ของโลกเปลี่ยนไป โดยเฉพาะในประเด็นการเข้มงวดในการอนุญาตให้คนเข้าเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ต้องการรักษาความสงบภายในประเทศและป้องกันการก่อการร้ายข้ามชาติด้วย

วิบูลย์ นครจารุพงศ์(2535: 33)ได้กล่าวถึงความเป็นมาของชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกาไว้
อย่างน่าสนใจ ดังนี้

...หากเปรียบเทียบกับชนกลุ่มน้อยอื่นๆที่เป็นส่วนหนึ่งของ "เบ้าหลอม" ขนาด
มหึมาที่เรียกว่าประเทศอเมริกา คนไทยยังคงเป็นเพียงชนกลุ่มเล็กๆที่เพิ่งเริ่ม
พัฒนา คงไม่มีใครปฏิเสธว่าแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้คนไทยส่วนใหญ่พากัน
อพยพมาอยู่ในอเมริกา คือความต้องการแสวงหาแหล่งประกอบอาชีพ แหล่ง
ศึกษา และแหล่งพักพิงอาศัย เนื่องจากคนไทยส่วนมากมาอเมริกาเพื่อทำงาน
ในภาคบริการและเพื่อประกอบธุรกิจของตนเอง ชุมชนไทยจึงมักอยู่ตามเมือง
ใหญ่ๆเป็นหลัก กระจุกใหญ่ที่สุดคือชุมชนในนครลอสแอนเจลิส รองลงมาคือ
นิวยอร์ก และชิคาโก...

ในระยะเริ่มต้น คนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเพียงชนกลุ่มเล็กๆที่ส่วนมากอพยพ
เข้ามาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยต่างๆที่มีชื่อเสียงของประเทศ
สหรัฐอเมริกา ด้วยขณะนั้นเป็นค่านิยมว่าคนไทยจะต้องส่งลูกไปเรียนต่างประเทศ และหลัง
สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมาประเทศสหรัฐอเมริกานับเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีความ
เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การศึกษามากที่สุด จึงทำให้ต่างชาติหลั่งไหลเข้าสู่
ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งคนไทยด้วย

นอกจากนี้คนไทยอีกส่วนหนึ่งก็อพยพเข้ามาในประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อมาประกอบ
อาชีพ และมาตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพบริการ เป็นลูกจ้าง พนักงานตาม
บริษัทต่างๆ และประกอบธุรกิจส่วนตัวของตนเองบ้าง คนไทยเหล่านั้นจึงมักอาศัยอยู่ตามเมือง
ใหญ่ๆ ที่เป็นแหล่งว่าจ้างแรงงาน เช่น นครลอสแอนเจลิส นครนิวยอร์ก และนครชิคาโก ซึ่งต่อมาก็
มีจำนวนคนไทยเพิ่มขึ้นในชุมชนไทยตามเมืองใหญ่ๆเหล่านี้มากยิ่งขึ้น

คนไทยที่ไปอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาในระยะเริ่มต้นส่วนใหญ่จะมีลักษณะ
เดินทางไปเพื่อการศึกษา หรือเพื่อการประกอบอาชีพ ในระยะแรกยังมีจำนวนคนไทยไม่มากนัก
สังคมไทยจึงยังเป็นลักษณะต่างคนต่างอยู่ เพราะต้องต่อสู้ดิ้นรน ดังที่ บุญเลิศ บุญสุขะ
(สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2548) ได้เล่าให้ฟังว่า

...ในระยะเริ่มต้น คนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเพียงคนกลุ่มเล็กๆที่ส่วนมากอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อศึกษาเล่าเรียน มาประกอบอาชีพ และมาตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ แพทย์ พยาบาล เป็นลูกจ้าง พนักงานตามบริษัทต่างๆ และประกอบธุรกิจส่วนตัวของตนเองบ้าง รวมทั้งครอบครัวคนไทยที่ติดตามทหารอเมริกันมา คนไทยเหล่านั้นจึงมักอาศัยอยู่ตามเมืองใหญ่ๆ ที่เป็นแหล่งว่าจ้างแรงงาน เช่น นครลอสแอนเจลิส นครนิวยอร์ก และนครชิคาโก ซึ่งต่อมาก็ได้เพิ่มจำนวนคนไทยในชุมชนไทยในเมืองใหญ่ๆ เหล่านี้มากยิ่งขึ้น...

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้พบว่า นอกจากกลุ่มคนไทยที่อพยพมาประกอบอาชีพแล้ว ก็ยังมีผู้หญิงไทยและครอบครัวไทยที่ติดตามทหารอเมริกันมาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย โดยเฉพาะแถบเมืองใหญ่ๆ เช่น นครลอสแอนเจลิส นครนิวยอร์ก และนครชิคาโก ซึ่งมีคนไทยเหล่านี้อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า คนไทยในชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงแรกส่วนใหญ่จะเป็นพวกนักเรียนไทย แพทย์ พยาบาล ครอบครัวคนไทยที่ติดตามทหารอเมริกันจากสงครามเวียดนาม เจ้าของร้านอาหารไทยขนาดเล็ก ยังไม่มีธุรกิจขนาดใหญ่ ต่อมาก็เริ่มมีคนไทยเข้ามาประกอบอาชีพมากขึ้น ร้านอาหารไทยมีมากขึ้นนับร้อย รวมทั้งคนไทยที่เข้ามาทำงานตามบริษัท ประกอบธุรกิจส่วนตัว เช่น ธุรกิจนำเข้า ส่งออกสินค้าต่างๆมากมาย กระจายอยู่ทั่วไปในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในนครลอสแอนเจลิส และนครชิคาโก รวมทั้งเมืองใหญ่อื่นๆที่มีคนไทยอาศัยอยู่ ซึ่งอาจสรุปได้ว่าชุมชนไทยในระยะแรก ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

1. กลุ่มผู้มาศึกษาเล่าเรียน เช่น นักเรียนไทย นักเรียนทุน เป็นต้น
2. กลุ่มผู้มาประกอบอาชีพต่างๆ เช่น แพทย์ พยาบาล วิศวกร เจ้าของร้านอาหารไทย ลูกจ้าง นักธุรกิจ เป็นต้น
3. กลุ่มครอบครัวไทยที่ติดตามทหารอเมริกัน เช่น ภรรยา ลูก ครอบครัวภรรยา เป็นต้น

เมื่อคนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มลงหลักปักฐานมีงานการที่มั่นคงขึ้น มีฐานะ มีทรัพย์สินเงินทองเพิ่มมากขึ้น ไม่ต้องกังวลกับการหารายได้เพียงอย่างเดียว ความรู้สึกคิดถึงบ้านเกิดเมืองนอน คิดถึงเมืองไทย จึงทำให้คนไทยเริ่มมีการพบปะกันและรวมตัวกัน ตามบ้านเพื่อนฝูง

กลายเป็นสมาคม และเป็นชุมชนไทยในที่สุด โดยมีวัดไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นศูนย์กลางที่สำคัญ ดังนี้

...เมื่อเริ่มอยู่นานเข้าก็เริ่มรู้สึกเหงาว่าเหว โหยหา คิดถึงเมืองไทย จึงเริ่มมีการรวมตัวกัน เริ่มแรกก็รวมตัวกันตามบ้านเพื่อนฝูง ต่อมาก็มีการรวมตัวกันเป็นสมาคม รวมทั้งเมื่อมีวัดเกิดขึ้นก็มีการมารวมตัวกันที่วัด วัดจึงกลายเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของการรวมตัวทางสังคมของคนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา...

(สนทนากลุ่ม 1,2 พฤษภาคม 2548)

การรวมตัวกันเป็นกลุ่มชน เป็นชุมชนนี้สอดคล้องกับที่ อมรา พงศาพิชญ์ (2544: 23) ได้กล่าวไว้ว่า

...ความต้องการของมนุษย์มีหลายระดับ ระดับแรกคือความต้องการขั้นมูลฐานทางชีววิทยา ระดับที่สองคือ ความต้องการขั้นที่สองซึ่งเกิดขึ้นเมื่อความต้องการขั้นแรกได้รับคำตอบสนองแล้ว และเป็นความต้องการอย่างอื่น นอกจากความต้องการทางชีววิทยา อาจเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางสังคม การตอบสนองความต้องการขั้นที่สองหรือความต้องการทางสังคม คือ ต้นเหตุของการเกิดวัฒนธรรม...

จากแนวคิดดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่าเมื่อบุคคลมีชีวิตความเป็นอยู่มั่นคง ตั้งหลักปักฐานเป็นหลักแหล่ง มีทรัพย์สินเงินทอง รายได้ที่มั่นคงก็ย่อมจะต้องการเพื่อนฝูงที่จะคบหาสมาคมเป็นสังคมเดียวกัน เช่นเดียวกับชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมั่นคงขึ้น ก็มีการพบปะคบหากับคนไทยด้วยกัน เป็นสังคมไทย ชุมชนไทยที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา แม้จะไม่ใช่ชุมชนที่มีขนาดใหญ่เทียบเท่าชนชาติอื่น เช่น พวกเม็กซิโก จีน ญี่ปุ่น เกาหลี แต่ชุมชนไทยก็นับว่า เป็นชุมชนที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน จนเป็นที่รู้จักของชาวอเมริกัน และชนชาติอื่นในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างกว้างขวาง

2. สภาพทางวัฒนธรรมของชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีผู้คนจำนวนมากมาย หลายกลุ่ม หลากหลายเชื้อชาติ จึงทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกามีความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วย ดังที่ งามพิศ สัตย์สงวน (2545:35) ได้กล่าวไว้ว่า

...ในประเทศสหรัฐอเมริกา นักวิชาการพยายามอธิบายลักษณะของวัฒนธรรมไว้ว่า มีแนวคิดอยู่ 2 รูปแบบ คือ the Melting Pot และ Cultural Pluralism รูปแบบแรกๆ ที่เรียกว่า the Melting Pot หมายถึงกลุ่มชาติพันธุ์นั้นๆ จะสูญเสียอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไปในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปและจะผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมใหญ่ ส่วนอีกรูปแบบหนึ่งๆ ที่เรียกว่า Cultural Pluralism (พหุทางวัฒนธรรม) หมายถึงการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมนั้นๆ โดยแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์จะพยายามรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไว้ และมีความรู้สึกภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน และเพิ่มความตระหนักถึงความเป็นกลุ่ม ชาติพันธุ์เดียวกันมากยิ่งขึ้น...

สำหรับชาวไทยในชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกา ก็มีแนวคิดที่จะรักษาวัฒนธรรมความเป็นไทยให้คงอยู่ท่ามกลางกระแสความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา จึงปรากฏว่าชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาส່ว่นใหญ่จะพยายามรักษาความเป็นไทยไว้ไม่ให้วัฒนธรรมไทยหลอมละลายไปกับวัฒนธรรมอเมริกัน แต่ขณะเดียวกันก็ยอมรับในความเป็นพหุวัฒนธรรม ที่ไม่เพียงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทยไว้เท่านั้น แต่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชนชาติอื่นๆ ที่อยู่ร่วมกันในประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย ดังที่สมพงษ์ จิตระดับ (2539:60) ได้กล่าวไว้ดังนี้

...หลวงเตี้ยได้เห็นทั้งข้อดีและข้อด้อยของวัฒนธรรมแรกของเด็กไทยที่สหรัฐอเมริกา ท่านได้นำวัฒนธรรมที่สองของไทยที่เด็กมีอยู่บ้างแต่ไม่ชัดเจนคลุมเครือ และไม่ต่อเนื่องมาขัดเกลาให้เด่น มีความหมาย เกิดเอกลักษณ์ (Identity) เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง...

จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า สมเด็จพระธรรมราชาอนุวัตร (หลวงเตี้ย) มีความเห็นว่าวัฒนธรรมแรกของเด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมแบบอเมริกัน มีทั้งข้อดีและข้อด้อย เพราะวัฒนธรรมอเมริกันให้อิสระและเสรีภาพแก่ชาวอเมริกันมาก จนบางครั้งเด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีพ่อแม่เป็นคนไทยที่รับวัฒนธรรมอเมริกันมา ก็หลงลืมวัฒนธรรมไทยที่เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของพ่อแม่ อาจประพฤติปฏิบัติตนโดยขาดความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ ละเลยหรือไม่รู้จักมารยาทและวัฒนธรรมที่งดงามของไทยไป ท่านจึงเห็นว่าควรที่จะสนับสนุนให้เด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับการอบรมสั่งสอนและขัดเกลาให้เข้าใจในวัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นวัฒนธรรมของพ่อแม่ และยึดถือว่าวัฒนธรรมไทยเป็นวัฒนธรรมที่สอง รวมทั้งพยายามที่จะปลูกฝังให้เด็กไทยเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย และตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทย

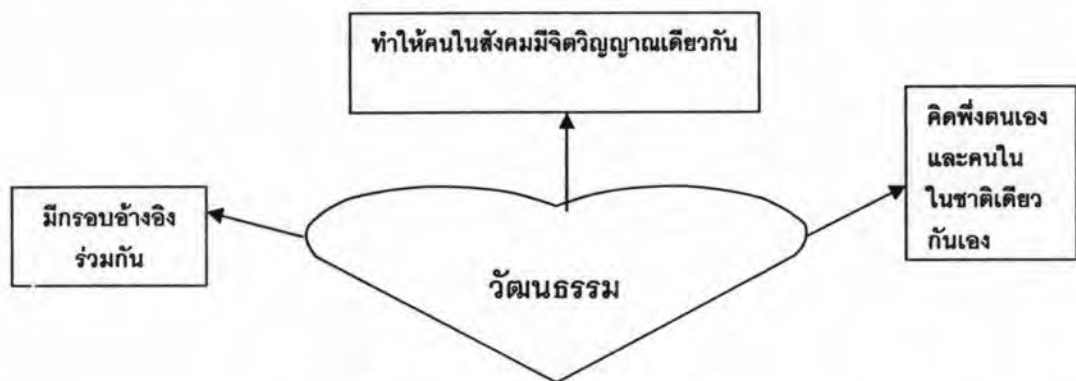
อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าเด็กไทยที่เกิดในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีลักษณะเป็นเด็ก 2 วัฒนธรรม หรือที่เรียกว่าทวิลักษณ์ทางชาติพันธุ์ คือสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา รับวัฒนธรรมอเมริกันซึ่งเป็นวัฒนธรรมแรกมาใช้ ขณะเดียวกันก็สามารถที่จะปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่สองซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของพ่อแม่ที่เป็นคนไทยได้ ทำนองเดียวกับคนไทยเชื้อสายจีนในเมืองไทยที่ อมรา พงศาพิชญ์ (2545: 153) กล่าวไว้ว่า

...ลูกหลานจีนเป็นที่ยอมรับในสังคมไทยและเรียกตัวเองว่า “คนไทยเชื้อสายจีน” เพราะมีสัญชาติไทยจึงเป็นคนไทย แต่อยากจะทำรงความเป็นชาติพันธุ์จีน คัพท์ “คนไทยเชื้อสายจีน” จึงแสดงความเป็นทวิลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ในเวลาปกติจะไม่มีกรแสดงชาติพันธุ์และทุกคนก็จะมองว่าตัวเองเป็นไทย แต่ในบางโอกาสกรชี้ให้เห็นรากเหง้าก็ช่วยให้เกิดความชัดเจนขึ้นได้ สร้างความรู้สึกเป็น “พวก” เดียวกัน...

จากปรากฏการณ์คนจีนในเมืองไทยยังคงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมความเป็นจีนไว้ได้ จึงเป็นสิ่งที่น่าจะสะท้อนให้เห็นได้ว่า หากคนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกากจริงจังและจริงจังในการที่จะรักษาอัตลักษณ์ความเป็นไทยไว้ ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาหรืออยู่ ณ ที่ใดก็คงรักษาความเป็นไทยไว้ได้แน่นอน

ความสำคัญของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมแห่งชาติเป็นสิ่งสำคัญ สังคมต้องมีวัฒนธรรมแห่งชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นสายใยยึดเหนี่ยวความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานระดับปฐมภูมิ คือ ครอบครัว มิตรสหาย ชุมชน และชาติ ทำให้คนในสังคมมีจิตวิญญาณเดียวกัน เป็นกรอบอ้างอิงร่วมกัน คิดพึ่งตนเอง และคนในชาติเดียวกันเองเป็นสิ่งสำคัญ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2540: ก) ดังแผนภูมิข้างล่างนี้

วัฒนธรรมไทยจึงนับเป็นสิ่งที่ชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญ ทำให้มีจิตวิญญาณร่วมกันที่จะยึดถือ เป็นกรอบอ้างอิงและเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ และช่วยเหลือพึ่งพาในชุมชนที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน ดังนี้

1) วัฒนธรรมทำให้คนในสังคมมีจิตวิญญาณเดียวกัน

ชาวไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ยุคแรกๆ ต่างคนต่างก็ไปอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน บางพวกก็ไปอยู่เพียงเพื่อศึกษาเล่าเรียน จบแล้วก็เดินทางกลับ แต่บางพวกเมื่อเรียนจบแล้วก็หางานทำต่อไม่กลับเมืองไทย รวมทั้งบางพวกที่ตั้งใจไปทำงานไปตั้งหลักปักฐานอยู่อย่างถาวร สำหรับคนไทยที่ตั้งใจไปอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นระยะเวลานาน ความรู้สึกคิดถึงเมืองไทยอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนย่อมเกิดขึ้นได้ ความรู้สึกอยากพบปะพูดคุยกับคนไทยที่มีจิตวิญญาณ ความรู้สึกว่าเป็นคนไทยด้วยกันจึงเกิดขึ้น และวัฒนธรรมจึงกลายเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงความรู้สึก ทำให้คนในชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกามีจิตวิญญาณเดียวกัน ในระยะเริ่มต้นจึงพบว่าคนไทยเริ่มมาพบปะพูดคุยกัน เป็นเพื่อนกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ด้วยถือว่าเป็นคนไทยด้วยกัน ดังนี้

...การอาศัยอยู่ในบ้านเมืองที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรม แม้จะมีความ
สะดวกสบาย มีความพร้อมทางวัตถุ แต่จิตใจก็ไม่เป็นสุข คิดถึงบ้านเกิด
เมืองนอน คิดถึงวัดและพระสงฆ์ คิดถึงทุกอย่างที่เป็นแบบไทย เมื่อสร้าง
หลักฐานในระดับหนึ่งแล้ว คนไทยเหล่านี้ก็หันกลับไปสู่อุดมคติอันประทับใจอีก...

(พระวิเชียรธรรมคุณาธร, 2539: 7)

...คนไทยในแอล.เอ ระยะเวลาแรกไปรวมตัวพบปะสังสรรค์ตามบ้านเพื่อนฝูง เพราะ
รู้สึกสำนึกว่าเป็นคนไทยด้วยกัน...

(บุญเลิศ บุญสุขะ, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2548)

...ช่วงเริ่มต้น มีคนไทยอยู่น้อย รู้จักกันเกือบหมด ทุกอาทิตย์จะนำอาหาร
หมวนเวียนไปรับประทานตามบ้านเพื่อนคนไทยด้วยกัน...

(มานิช พุดวันเพ็ญ, สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2548)

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าชาวไทยเมื่อไปอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มี
ความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างชัดเจน แม้จะมีความเป็นอยู่สะดวกสบาย มีฐานะมั่นคงร่ำรวย
ด้วยวัตถุ แต่จิตใจกลับไม่เป็นสุข คิดถึงบ้าน คิดถึงเมืองไทยอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนที่จากมา
รวมทั้งทุกอย่างที่แสดงถึงความเป็นไทย ทำให้เกิดความรู้สึกโหยหาอดีต เมื่อมีโอกาสพบปะคน
ไทยด้วยกัน ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้ร่วมทำบุญที่วัด ร่วมพิธีกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมด้วยกัน
ก็ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ต่างเป็นคนไทยมีจิตวิญญาณเดียวกัน

แม้ชาวไทยในชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา จะอยู่ท่ามกลางผู้คนที่หลากหลายเชื้อ
ชาติ หลากหลายวัฒนธรรมก็ตาม แต่ก็เห็นได้ว่าชาวไทยส่วนใหญ่เลือกที่จะพบปะพูดคุย
สังสรรค์กับคนไทยด้วยกันมากกว่าชาวอเมริกัน หรือชนชาติอื่นๆ ด้วยเห็นว่าคนไทยด้วยกันย่อมมี
จิตวิญญาณ ความรู้สึกนึกคิดร่วมกัน

2) วัฒนธรรมทำให้มีกรอบอ้างอิงร่วมกัน

การที่ชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถยึดถือแนวทางการดำเนินชีวิตแบบไทย
ท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมอเมริกัน เพราะคนไทยมีวัฒนธรรมไทยที่ใช้เป็นกรอบอ้างอิงร่วมกันได้

โดยการปฏิบัติตามที่คนไทยในรุ่นแรกๆที่เป็นรุ่นผู้อาวุโสในชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ประพฤติปฏิบัติตามสืบต่อกันมา และถ่ายทอดไปสู่รุ่นลูกหลาน ดังนี้

...คนไทยในสหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องสืบทอดความเป็นไทย ที่นี่เป็นที่มาของ คนทุกเชื้อชาติ มาตั้งกลุ่ม ตั้งสังคมของตนเอง เอาวัฒนธรรมมาเป็นแกนในการ ดำรงชีวิต...

(พระมหาบุญเริ่ม, สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2547)

การที่คนไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ยึดถือปฏิบัติตามกรอบประเพณี ระเบียบแบบแผนของวัฒนธรรมไทย อันเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมและใช้วัฒนธรรมเป็นกรอบในการ ประพฤติปฏิบัติตนท่ามกลางวัฒนธรรมอเมริกันที่แตกต่างและหลากหลาย ย่อมแสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมไทยเป็นกรอบหรือแกนหลักที่สำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตของคนไทยไม่ว่าจะอยู่ ณ แห่ง หนใด ดังนี้

...คนรุ่นพ่อแม่ เป็นตัวอย่างการประพฤติปฏิบัติตามกรอบของประเพณี วัฒนธรรม เช่น เรื่องมารยาทการกราบไหว้ การเคารพผู้ใหญ่ การยึดถือ ประเพณีดั้งเดิม...

(ประชา ชื่นรัตนาวงษ์, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ชาวไทยในชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ต่างยึดถือวัฒนธรรมไทย เป็นกรอบอ้างอิงในการประพฤติปฏิบัติ โดยเฉพาะในเรื่องของการปฏิบัติตามประเพณี การเคารพ เชื้อพียงผู้ใหญ่ ความกตัญญูตเวทีต่อพ่อแม่ และการรักษามารยาทแบบไทย

3) วัฒนธรรมทำให้คิดพึ่งตนเองและคนในชาติเดียวกัน

ชาวไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ในระยะแรกๆยังมีจำนวนไม่มาก นับเป็น ประชากรส่วนน้อยของประเทศ ทำให้คนไทยต้องพึ่งตนเอง และรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือคนไทย ด้วยกันเอง ซึ่งก็นับเป็นลักษณะนิสัยประจำชาติของไทยอยู่แล้วที่เรามีลักษณะนิสัยและวัฒนธรรม ในการช่วยเหลือเกื้อกูลมีน้ำใจต่อกัน ซึ่งคนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้ประพฤติปฏิบัติตาม วัฒนธรรมเช่นนี้ ดังนี้

...ระยะแรกยังไม่มียัดไทย คนไทยก็รวมกลุ่มกัน ช่วยเหลือกัน ไม่เหมือนชุมชนอื่น เช่น เกาหลีเป็นแบบ business...

(มานิช พุดวันเพ็ญ, สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2548)

...คนไทยผู้ที่มาอยู่แรกๆจะเป็นคนที่มีน้ำใจดี พอมีคนไทยรุ่นใหม่มาถึงก็ให้การช่วยเหลือให้ตั้งตัวได้ ก็ทำให้เกิดการรู้จักกันและเป็นกลุ่มก้อน...

(เชต ธีรพัฒนะ, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2548)

...คนไทยไม่ว่าจะอยู่ ณ แห่งไหนใด เราก็จะยังคงความเป็นไทยอยู่เสมอ ความมีน้ำใจของคนไทยเป็นลักษณะที่โดดเด่น เป็นเสน่ห์ที่ผูกมัดจิตใจของคนทุกชาติทุกภาษา เป็นเอกลักษณ์ที่น่าภาคภูมิใจ...

(ทศนา แคมมณี, 2539: 27)

จึงเห็นได้ว่า ชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ต่างยึดถือวัฒนธรรมไทย นิสัยแบบไทยที่จะมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูล วัฒนธรรมไทยจึงนับเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือกันได้อย่างดี และทำให้คนไทยอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ดังนี้

...คนไทยเป็นชนกลุ่มน้อย ถ้ามีความมั่นคงในศิลปะวัฒนธรรม ช่วยเหลือกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ก็จะอยู่อย่างมีความสุข...

(พระราชธรรมวิเทศ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2547)

นอกจากนี้ คนไทยที่มาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริการุ่นแรกๆ ซึ่งปัจจุบันก็นับว่าเป็นรุ่นผู้อาวุโสของชุมชนส่วนใหญ่จะมีความผูกพันรักใคร่ช่วยเหลือคนไทยด้วยกันเหมือนเป็นญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ที่ต่างเกื้อกูลกันเพราะเมื่อมาอยู่ต่างประเทศคนอื่นที่พบปะล้วนเป็นคนแปลกหน้าเป็นคนต่างชาติ ไม่ใช่พวกเดียวกันเหมือนกับคนไทย ดังนี้

...คนไทยรุ่นแรกมี first impression – first love เลยผูกพันกัน ช่วยเหลือกัน เพราะมาอยู่ต่างถิ่นต่างแดน แต่เป็นคนไทยด้วยกัน...

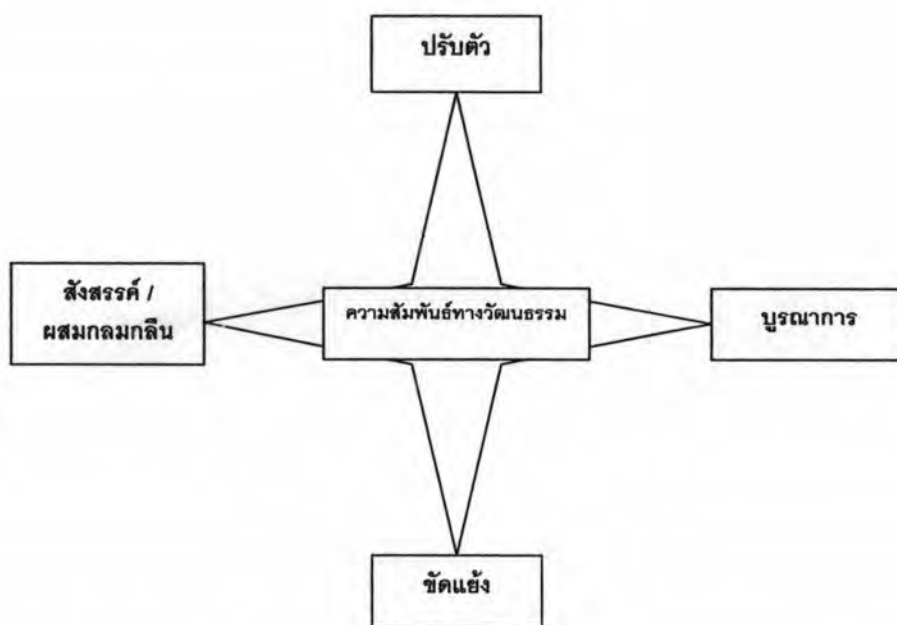
(เช็มปัทม์ แสงเงิน, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2548)

การพึ่งพาช่วยเหลือคนในชาติด้วยกันของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงทำให้ชาวไทยสามารถรวมกลุ่มกันได้อย่างมั่นคงเป็นปึกแผ่น โดยอาศัยวัฒนธรรมไทยเป็นแนวทางในการเชื่อมโยงความรู้สึกนึกคิดร่วมกัน

ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

อมรา พงศาพิชญ์ (2543:16) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไว้ ดังนี้

...การพิจารณาปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม (cultural interaction) มีทั้งลักษณะที่สอดคล้องและขัดแย้ง และมีรายละเอียดที่แตกต่างกันในการอธิบายกระบวนการที่เกิดขึ้นนี้มีศัพท์ที่ใช้ต่างกันอยู่หลายคำ เช่น การปรับตัว (adaptation) การสังสรรค์ทางวัฒนธรรม (acculturation) การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (cultural assimilation) บูรณาการทางวัฒนธรรม (cultural integration) และความขัดแย้งทางวัฒนธรรม (cultural conflict)

แผนผังสรุปแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมของ อมรา พงศาพิชญ์((2543:16)

จากแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ทั้งในส่วนของการปรับตัวทางวัฒนธรรม การสังสรรค์ทางวัฒนธรรมและการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม การปรับตัวทางวัฒนธรรม รวมทั้งความขัดแย้งทางวัฒนธรรม เมื่อผู้วิจัยได้ไปศึกษาวิถีชีวิตของชาวไทยในประเทศ

สหรัฐอเมริกา พบว่า มีลักษณะความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของคนในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในรายละเอียด ดังนี้

1) การปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

การที่คนไทยไปอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเต็มไปด้วยประชากรหลากหลายเชื้อชาติหลากหลายวัฒนธรรม ทำให้คนไทยที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกามีจำเป็นต้องปรับตัวทางวัฒนธรรม เพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์สามารถอยู่ร่วมกับประชากรอื่นๆในสังคมอเมริกันได้ ดังนั้นชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกามีจำเป็นต้องมีการดำเนินวิถีชีวิตทางวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ การประพฤติปฏิบัติที่ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ดังนี้

...คนไทยรู้จักปรับตัว สอนลูกให้รู้ว่าเมื่อใดจะต้องเป็นแบบไทย เมื่อใดจะต้องเป็นแบบอเมริกัน...

(อัมพร คิดเวลล์, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2548)

พ่อแม่คนไทยมักจะสอนลูกที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ท่ามกลางวัฒนธรรมที่แตกต่างให้รู้จักปรับตัว วางตัวให้เหมาะสม เมื่ออยู่ท่ามกลางสังคมไทย ท่ามกลางคนไทย ก็ต้องรู้จักมารยาทไทย แต่เมื่ออยู่ท่ามกลางสังคมอเมริกัน คนอเมริกันก็สามารถปฏิบัติแบบอเมริกันชนได้

...คนไทย วัฒนธรรมไทย ฝรั่งรู้จักเราเป็นที่ยอมรับ...

(พิพิธ เจียมมงคลทิพย์, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2548)

อาจกล่าวได้ว่า การปรับตัวทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยไม่เกิดความแตกแยกหรือขัดแย้งทางวัฒนธรรม ขณะเดียวกันก็สามารถรักษาความเป็นไทยให้คงอยู่ต่อไปได้

2) การสังสรรค์ทางวัฒนธรรมและการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

สมพงษ์ จิตระดับ (2539: 59) ได้กล่าวถึง การสังสรรค์และผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาไว้ ดังนี้

...ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีพื้นฐานความคิดของการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยทุนนิยม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน การ
แข่งขัน การต่อสู้ การเปิดเผย การเป็นอิสระทางวัฒนธรรมของประเทศนี้แผ่
ขยายไปทั่วโลกเป็นวัฒนธรรมแรกมีอำนาจ แทรกซึม ครอบงำ เด็กไทยนั้นถูก
สังคม ระบบการศึกษา สิ่งแวดล้อม สื่อมวลชน องค์กรประกอบรอบด้านสร้าง
กระบวนการสังคมประกิด (Socialize) ให้เป็นอเมริกันชน (Americanized)
ไป...

สำหรับคนไทยที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นได้
ง่าย เนื่องจากคนไทยเป็นคนกลุ่มน้อย ดังนั้นในเด็กไทยรุ่นหลังๆที่เกิดในประเทศสหรัฐอเมริกาจะ
มีแนวโน้มที่จะรับวัฒนธรรมอเมริกันเข้ามาประพติดปฏิบัติค่อนข้างมาก ถ้าพ่อแม่ครอบครัวไม่
พยายามปลูกฝังหรือสืบทอดความเป็นไทยให้แก่เด็ก ดังนี้

...สิ่งแวดล้อมที่เป็นอเมริกัน ครอบครัวต้องปลูกฝัง พูดภาษาไทยกับลูก
ไม่เช่นนั้นจะถูกกลืน...

(พยนต์ ทรงไตร, สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2548)

...พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องเป็นหลัก เพราะถ้าไปรอที่เด็กอาจหายไป ใน
Generation ถัดไป ลูกก็จะไม่ได้รับความสนใจ เพราะฉะนั้นเด็กก็จะ
กลายเป็นเด็ก 2 วัฒนธรรมไป หรือถูกกลืนวัฒนธรรม กลายเป็น
อเมริกัน...

(อิสินธร สอนไว, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2548)

เนื่องจากเด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมอเมริกัน จึงอาจทำให้
กลายเป็นเด็ก 2 วัฒนธรรมไป คือได้รับวัฒนธรรมไทยจากพ่อแม่และวัฒนธรรมอเมริกันจากสังคม
สิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบอเมริกัน นานวันเข้าก็อาจถูกกลืนทางวัฒนธรรมให้กลายเป็นอเมริกันไปได้

ด้วยเหตุดังกล่าว ชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงพยายามปลูกฝังให้เด็กเรียนรู้
วัฒนธรรมไทย และสืบทอดความเป็นไทยไว้ เพื่อไม่ให้ถูกกลืนทางวัฒนธรรมไปจนหมดสิ้น จนไม่
เหลือความเป็นไทย

3) การบูรณาการทางวัฒนธรรมของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

คนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาที่อยู่ท่ามกลางสังคมอเมริกัน ที่มีลักษณะเป็น พหุวัฒนธรรม ส่วนใหญ่จะมีแนวคิดยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและยอมรับ เอกลักษณ์ของแต่ละวัฒนธรรมด้วย ทำให้เกิดการบูรณาการทางวัฒนธรรม ดังนี้

...คนแต่ละชาติมีลักษณะนิสัยที่ไม่เหมือนกัน มีวัฒนธรรมที่ต่างกัน แต่เรา ร่วมงานกันได้ คุยกันได้ เพราะคนไทยยอมรับในความหลากหลายทาง วัฒนธรรม อย่างงาน Asian-American Cultural Night คนไทยจะไป ร่วมงาน เราจะเห็นว่าวัฒนธรรมแตกต่างกัน แต่เราก็ไปกันได้ ร่วมงานกันได้ เพราะเราเป็นเพื่อนบ้านกัน...

(แสง ชำนาญกิจ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

...คนไทยมีการแสดงวัฒนธรรมไทยร่วมกับชาติอื่น เช่น การแสดงดนตรีไทย รำไทย ในงาน Multi-Cultural Fair หลายชาติมาแสดง หรืองาน International Celebrate ได้รับคำยกย่องชื่นชมจากคนชาติอื่นว่า มีความ ไพเราะงดงาม...

(อลิสา ชัตติยะมาน, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2548)

จะเห็นได้ว่าการที่ชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ยอมรับในวัฒนธรรมที่หลากหลายของ ชนชาติอื่นที่อยู่ร่วมกันในประเทศสหรัฐอเมริกา จนสามารถร่วมกิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม ด้วยกันได้ ย่อมทำให้ชาวไทยสามารถดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างได้ ขณะเดียวกันความอ่อนหวาน งดงามของวัฒนธรรม ดนตรี นาฏศิลป์ไทย ก็เป็นที่ยกย่องและ ยอมรับของชาวต่างชาติด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่าในความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ คนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ยังมีการบูรณาการทางวัฒนธรรมโดยการเลือกที่จะรับวัฒนธรรมบางอย่างของชาวอเมริกันที่เห็น ว่าเป็นสิ่งที่ดีมาประพฤติปฏิบัติ เช่น การกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก ดังนี้

...คนไทยที่นี้เลือกสืบทอดขนบธรรมเนียมไทยที่ดี ขณะเดียวกันก็ยอมรับข้อดี
ของวัฒนธรรมอเมริกัน เช่นในเรื่องการแสดงความคิดเห็นให้ผู้อื่นยอมรับ ใน
โลกเสรีภาพการให้เหตุผลเป็นสิ่งที่ดี ไม่ควรขัดเคืองระหว่างบุคคล...

(ระวิชัย นิโครธานนท์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2548)

วัฒนธรรมอเมริกันที่เป็นแบบวัฒนธรรมของโลกตะวันตกที่มีแต่การแข่งขัน แข่งขัน เริงรับ การ
เอาชนะกัน ซึ่งดูจะเป็นลักษณะของความรุนแรง มีความแตกต่างจากวัฒนธรรมไทยที่เป็น
วัฒนธรรมของโลกตะวันออกที่มีลักษณะเรียบง่าย อ่อนหวาน ละเอียดอ่อน ค่อยเป็นค่อยไปอย่าง
ช้าๆเป็นลักษณะของความเย็น ถ้านำวัฒนธรรมอเมริกันมาผสมผสานกันก็จะเกิดความพอดีไม่
ร้อนเกินไปไม่เย็นเกินไป เป็น “ความอบอุ่น” ไม่เริงรับเกินไปหรือเนิบนาบจนเกินไป เป็น
“ความพอดี” การที่เด็กไทยรับทั้งวัฒนธรรมแรกจากอเมริกันและวัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่
สองจากพ่อแม่ มาบูรณาการผสมกลมกลืนกันได้ดี เรียกว่านำข้อดีของทั้งสองวัฒนธรรมมาเลือก
และปรับใช้ให้เข้ากับสังคมอเมริกันในการประพฤติปฏิบัติตนในเรื่องการกล้าพูด กล้าคิด กล้า
แสดงออก โดยไม่ละเลยความเป็นไทย ที่มีจิตใจดี เป็นมิตร มีสัมมาคารวะ ก็จะทำให้เป็น “คนไทย
ที่มีคุณภาพ” สามารถอยู่ในสังคมอเมริกันได้อย่างดี

การบูรณาการทางวัฒนธรรมจึงนับเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้วัฒนธรรมไทย
และความเป็นไทยของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถดำรงอยู่ต่อไปท่ามกลาง
วัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชนชาติที่ต่างเชื้อสายและต่าง
วัฒนธรรม เพราะคนไทยรู้จักที่จะยอมรับวัฒนธรรมของชาติอื่น ขณะเดียวกันก็เลือกที่จะรับ
วัฒนธรรมที่ดีมาปฏิบัติ โดยไม่ละทิ้งวัฒนธรรมความเป็นไทยที่ดั้งเดิมของชาติตน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า วัฒนธรรมของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งออกเป็นลักษณะ
ที่สำคัญ ดังนี้

1. วัฒนธรรมแรก คือวัฒนธรรมอเมริกัน ซึ่งรับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม
2. วัฒนธรรมที่สอง คือ วัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของพ่อแม่
3. วัฒนธรรมที่สาม คือ วัฒนธรรมบูรณาการไทย – อเมริกัน ซึ่งเป็นเลือกรับข้อดีของ
วัฒนธรรมแรกและวัฒนธรรมที่สองมาบูรณาการ

4) ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อคนหลากหลายชนชาติไปอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ด้วยความแตกต่างทั้งสภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ก็อาจทำให้เกิดการไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะการอพยพย้ายถิ่นของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเข้ามาในบริเวณที่มีวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่าง จึงอาจเกิดการไม่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ เป็นมิตร ทำให้เกิดความขัดแย้งได้ เช่น ในสังคมอเมริกันที่มีปัญหาการเหยียดสีผิว ระหว่างพวกคนผิวขาวกับคนผิวดำ และพวกชนเผ่าอย่างพวกอินเดียนแดงที่เป็นกลุ่มชนดั้งเดิม รวมทั้งชาวเอเชียบางพวก เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี จีน แสดงความเป็นชาตินิยมมากเกินไปก็อาจก่อให้เกิดการกระทบกระทั่ง ขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างทางวัฒนธรรมกันได้ง่าย แต่สำหรับคนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่ แม้จะยังคงพยายามรักษาวัฒนธรรมความเป็นไทยให้คงอยู่ แต่ก็ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งใดๆที่เด่นชัด เนื่องจากเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่มีลักษณะของการเป็นคนไทยที่มีนิสัยสุภาพ อ่อนโยน มีน้ำใจ ไมตรี ประนีประนอม จึงทำให้ไม่ค่อยเกิดความขัดแย้งกับกลุ่มอื่นๆในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ก็มีบางประเด็นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความรู้สึกของเด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาในรุ่นต่อมาบ้าง ดังนี้

...คนอเมริกัน freedom มีอิสระ เสรีภาพ ไม่เน้นเรียน เน้น social เหมือนคนไทยที่เน้นการเรียน การเคารพผู้ใหญ่ คนอเมริกันไม่ค่อยเคารพผู้ใหญ่ ทุกคนเท่าเทียม คนอเมริกันให้เด็กรับรู้เอง คนไทยพ่อแม่จะคอยบอกให้ลูกทำ ลูกไปไหนพ่อแม่จะห่วง ข้อดีรู้ว่าอายุที่ไหน หลีกเลี้ยงสิ่งไม่ดี เช่นยาเสพติดได้ ข้อไม่ดีต่างจากเพื่อนอเมริกัน เพื่อนไปไหนๆก็ได้มีอิสระ...

(สุพิน ชูรัตนธรรม, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2548)

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาบางคน เห็นความแตกต่างของวัฒนธรรมอเมริกันกับวัฒนธรรมไทย ที่วัฒนธรรมอเมริกันจะให้อิสระมาก ขณะที่วัฒนธรรมไทยพ่อแม่จะคอยเป็นห่วงเป็นใย ไม่ค่อยปล่อยให้เด็กทำอะไรอย่างอิสระจนเกินไป ซึ่งในเรื่องนี้พ่อแม่ชาวไทยจำเป็นต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจถึงข้อดีข้อเสียของการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยหรืออเมริกันให้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้แล้วพ่อแม่ยังจำเป็นต้องพยายามไม่ทำให้ลูกรู้สึกที่มีความแตกต่างจากเพื่อนคนอื่น ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกามากเกินไป ในลักษณะแตกต่างแต่ไม่แปลกประหลาด มิเช่นนั้นแล้วก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมได้ ดังนี้

...บางครั้งถ้าเด็กรู้สึกว่าแตกต่างจากเพื่อนมากเกินไป จะรู้สึกว่าเป็น Alien Nation แตกต่าง แปลกประหลาด พ่อแม่ต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจ...

(ระวิชัย นิโครธานนท์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2548)

สำหรับการศึกษาวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อสืบทอดความเป็นไทยของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกาจำนวน 2 แห่ง คือ ชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส และชุมชนไทยนครชิคาโก เพื่อเป็นข้อมูลประกอบถึงภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวไทยในชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ส่งผลทำให้มีการสืบทอดความเป็นไทย

3. ภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส

3.1 ลักษณะของชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส ที่ตั้งของชุมชน

จากการศึกษาพบว่า ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส เป็นชุมชนไทยแห่งแรกที่คนไทยได้มีการรวมตัวกันขึ้นในนครลอสแอนเจลิส มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และนับเป็นชุมชนไทยที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา ดังข้อมูลต่อไปนี้

อิสินธร สอนไว กงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส (สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2548) ได้กล่าวถึงที่ตั้งของชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสไว้ว่า

... ในบรรดาชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกา นครลอสแอนเจลิส มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา นับเป็นชุมชนไทยที่ใหญ่ที่สุด...

นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัจจุบันนอกจากนครลอสแอนเจลิสจะเป็นเมืองที่มีชุมชนไทยขนาดใหญ่ที่สุดแล้ว ทางสถานนครลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกายังได้มีการอนุญาตให้จัดตั้ง "ไทยทาวน์"

ขึ้นในเขตนครลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนีย ฝั่งตะวันตก ซึ่งก็นับว่าเป็นการรับรองอย่างเป็นทางการ ว่า มีชุมชนไทยขนาดใหญ่ในนครลอสแอนเจลิส ดังนี้

...ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส ตั้งอยู่ในนครลอสแอนเจลิส มลรัฐ แคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกา และนับเป็นชุมชนไทยในต่างประเทศที่ใหญ่ที่สุด มีไทยทาวน์ตั้งอยู่บนถนน ฮอลลีวูด และเมื่อวันที่ 29 มกราคม ค.ศ.2000 สภานครลอสแอนเจลิส มีมติ เอกฉันท์ แบ่งพื้นที่เขตนครลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนีย ฝั่งตะวันตก ให้เป็น เขตไทยทาวน์...ชุมชนไทยจึงเป็นอีกชุมชนหนึ่ง ซึ่งมีเขตกำหนดบริเวณตาม ภูมิศาสตร์อยู่ในแผนผังเมืองแห่งนครลอสแอนเจลิส...

(www.thaitownusa.com)

อย่างไรก็ตาม แม้ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสจะเป็นชุมชนไทยขนาดใหญ่ แต่ลักษณะ การตั้งบ้านเรือนของคนไทยในนครลอสแอนเจลิส จะมีลักษณะกระจายอยู่ทั่วไป ไม่ได้อยู่รวมกัน หรืออยู่ใกล้ชิดกันเหมือนชาวจีนใน “ไชน่าทาวน์” บริเวณที่เป็น “ไทยทาวน์” ส่วนใหญ่จะเป็นที่ตั้ง ของร้านอาหารไทย แถบไทยทาวน์จะมีร้านค้าของคนไทยหลายแห่ง เช่น ร้านอาหารไทย ร้านขนม ไทยต่างๆ แต่ไม่ค่อยมีบ้านของคนไทยอาศัยอยู่ (อัมพร คิดเวลล์, สัมภาษณ์, 7 พฤษภาคม 2548) คนไทยไม่ได้มีบ้านอยู่ใกล้กัน ที่ไทยทาวน์มีแต่ร้านอาหารไทย ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยไม่เหมือนไชน่าทาวน์ ที่มีชาวจีนอาศัยอยู่มาก (วรรณพร กระจ่างศรี, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2548)

อาจกล่าวได้ว่า ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสจะแตกต่างจากชุมชนของชาวไทยใน เมืองไทยซึ่งจะตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้เคียงกัน แต่ชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่จะอาศัยตั้ง บ้านเรือนกระจายอยู่ทั่วไป แม้จะมี “ไทยทาวน์” เป็นของตัวเองแล้ว แต่ก็ใช้เป็นสถานที่ประกอบ ธุรกิจ ร้านค้ามากกว่าที่อยู่อาศัย การรวมกลุ่มทำกิจกรรมของคนในชุมชนส่วนใหญ่จึงเป็นการ รวมกลุ่มกันที่วัดไทยลอสแอนเจลิส

จากการศึกษาวิจัยพบว่า หากต้องการที่จะพบคนไทยในนครลอสแอนเจลิสได้มากที่สุดก็ คือต้องเดินทางมาที่วัดไทยลอสแอนเจลิส เพราะจะมีคนไทยมาทำบุญที่วัดทุกวัน และจะพบมาก ในวันเสาร์อาทิตย์ เพราะนอกจากจะมาทำบุญถวายสังฆทาน สวดมนต์ ไหว้พระแล้ว คนไทยยัง นิยมมาซื้อของและรับประทานอาหารไทย ที่ตลาดนัดวัดไทยลอสแอนเจลิส รวมทั้งสามารถพบคน ไทยได้มากที่สุดในช่วงที่มีงานบุญตามประเพณีไทยต่างๆ

นอกจากนี้ก็สามารถจะพบปะคนไทยตามร้านอาหารไทย ร้านขายสินค้าของชำ (grocery) ที่ขายสินค้าไทยพวกพืชผักผลไม้ เครื่องเทศ เครื่องปรุงอาหารแบบไทยต่างๆ รวมทั้งร้านเสริมสวย ที่มีเจ้าของร้านเป็นคนไทย ก็จะได้พบคนไทยได้เสมอ

ประชากร

นครลอสแอนเจลิส เป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นเมืองที่มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ที่เข้ามาสร้างหลักปักฐานอยู่ ทั้งคนผิวขาว ผิวดำ รวมทั้งคนเอเชีย ด้วย นครลอสแอนเจลิส เป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกา มีประชากรประมาณ 3.78 ล้านคน มีความหลากหลายทางเชื้อชาติมาก มีทั้ง ลาตินอเมริกา ผิวขาว ผิวดำ อินเดีย และเอเชีย มีคนไทยหรือคนอเมริกันเชื้อสายไทย ประมาณ 2 แสนคน (www.thaitownusa.com)

จากการศึกษาพบว่า ชาวไทยในนครลอสแอนเจลิส นับเป็นกลุ่มคนไทยที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศที่มีจำนวนมากที่สุด เป็นจำนวนกว่าแสนคน หากแต่ยังไม่มีการรวบรวมจำนวนประชากรที่เป็นคนไทยอย่างเป็นทางการ มีเพียงการคาดคะเนจากบุคคลต่างๆตั้งแต่ในอดีตว่า มีคนไทยไปอยู่ในอเมริกา โดยเฉพาะลอสแอนเจลิสเป็นแสนๆคน (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2503:37) คนไทยในอเมริกานับเป็นจำนวนคร่าวๆก็เห็นจะไม่ต่ำกว่า 2 แสนคน ครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้อยู่กัน ในนครลอสแอนเจลิส (แสงชัย สุนทรวัฒน์, 2527:3)

สำหรับในปัจจุบันพบว่าจำนวนประชากรไทยในนครลอสแอนเจลิส ยังคงมีจำนวนนับแสนคน ดังนี้

...ลอสแอนเจลิส เป็นชุมชนใหญ่ที่สุดนอกประเทศไทย มีคนเป็นแสนคน...

(อิสินธร สอนไว, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2548)

...ปัจจุบันมีคนไทยเป็นแสนคน แต่อยู่กระจายกัน มีพลเมืองประมาณ 200,000 คน (ไม่รวมคนที่ไม่แจ้ง)

(พระราชธรรมวิเทศ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2547)

นอกจากนี้ยังพบว่า สาเหตุสำคัญที่ยังไม่สามารถบันทึกจำนวนประชากร อย่างเป็นทางการได้ก็เนื่องจากยังมีคนไทยอีกเป็นจำนวนมากที่อาศัยอยู่โดยไม่มีวีซ่าถาวร จากคำบอกเล่าของชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่ ดังนี้

...คนที่นี่ปัจจุบันตามที่กงสุลบอกมีลงทะเบียนไว้ประมาณ 120,000 คน แต่จริงๆมากกว่านั้น เพราะบางคนเป็น Citizen เขาก็เลิกต่อวีซ่าแล้ว...

(สนทนากลุ่ม1, 2 พฤษภาคม 2548)

... คนไทยในนครลอสแอนเจลิสเหล่านี้ บ้างก็ได้รับวีซ่าถาวร (Permanent Residence) ดำรงชีวิตอยู่อย่างเปิดเผย แต่ส่วนมากแล้วก็สวมบทโรบินฮูดหลบซ่อนอยู่ในป่าคอนกรีตของแอล.เอ. ไม่มีใครบอกได้แน่นอนว่าคนไทยในแอล.เอ.มีจำนวนเท่าไร แม้แต่หน่วยงานของราชการ คือ สถานกงสุล...

(อนุรักษ์ สุขพงษ์, 2537:1)

จากข้อมูลดังกล่าว จึงพอสรุปได้ว่าจำนวนประชากรของชุมชนชาวไทยในนครลอสแอนเจลิส หากรวมกลุ่มคนที่ยังไม่มีวีซ่าถาวรด้วยน่าจะมากกว่าแสนคนอย่างแน่นอน ซึ่งหากในอนาคตมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้นก็คงจะทราบได้ว่ามีจำนวนประชากรมากน้อยเพียงใด

3.2 สภาพสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส

สภาพสังคม

ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส นับว่าเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่เป็นที่รู้จักกว่าชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาแห่งอื่นๆ เพราะนอกจากจะมีคนไทยอยู่เป็นจำนวนมากแล้ว ยังมีคนไทยหลากหลายอาชีพอาศัยอยู่ มีร้านอาหารไทยจำนวนมาก รวมทั้งมีตลาดขายสินค้าไทยด้วย จากการสังเกตจะพบว่ามีร้านอาหารไทยหลายร้าน เช่น ร้านสนามหลวง ห้องอาหารชาญชัย ร้านอาหารไทยนคร ร้านแม่พลอย ร้านบ้านขนมไทย ร้านเอ็บเกอรี่ รวมทั้งมีตลาดสินค้าไทย เช่น ตลาดบางรัก ตลาดบางกอกมาร์เกต ชายข้าวสาร กะปิ น้ำปลา น้ำพริก ผักผลไม้จากเมืองไทย เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ ผักบุ้ง ทุเรียน มังคุด ลำไย เป็นต้น จะสังเกตเห็นว่าการตั้งชื่อร้านอาหาร ร้านค้าของคนไทยส่วนใหญ่ จะใช้ชื่อเป็นไทยอย่างชัดเจน

ชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส เป็นชุมชนหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่หลากหลายของประเทศสหรัฐอเมริกา และคนไทยได้มีการรวมตัวกันเรียกร้องให้กำหนดเขตไทยทาวน์ขึ้นในนครลอสแอนเจลิส เป็นที่ยอมรับและรู้จักของชาวอเมริกัน สำหรับคนอเมริกัน การกำหนดให้มีเขตไทยทาวน์ ย่อมเป็นการยอมรับในด้านจิตสำนึกและความเป็นจริงที่ว่า มีชุมชนของไทยเราอยู่ในประเทศของเขา เหมือนกับ "ทาวน์" ของชนชาติอื่นๆ ในอเมริกา ชุมชนไทยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหลากหลาย หลายประเทศ หลายเชื้อชาติ ที่เข้ามาอยู่ในดินแดนแห่งนี้ (www.thaitownusa.com)

สำหรับชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส มีลักษณะเป็นสังคมของกลุ่มคนไทยที่มาศึกษาเล่าเรียน และสังคมของคนไทยที่มาประกอบอาชีพ โดยในระยะแรกคนไทยในนครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาที่มาเรียนหนังสือ ต่อมาเมื่อเรียนจบส่วนหนึ่งก็เดินทางกลับประเทศไทย แต่บางส่วนก็ยังคงอาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาประกอบอาชีพและมีครอบครัวอยู่ในสหรัฐอเมริกา ในระยะหลังก็เริ่มมีคนไทยเดินทางมาประกอบอาชีพมากขึ้น โดยเฉพาะการทำธุรกิจ ร้านอาหารไทยที่มีมากมายในนครลอสแอนเจลิส ดังที่ชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

...ชุมชนไทยสมัยก่อนเป็นกลุ่มเล็กๆ ส่วนใหญ่มาเรียนหนังสือ มาทำงานบ้าง คนไทยรุ่นแรกมาเพื่อการศึกษา มีครอบครัวก็อยู่ที่นี้ ส่วนรุ่นหลังมาทำงาน แรกๆร้านอาหารไทยมีน้อยอยู่ มีร้านเทพรส ร้านสยาม มีแต่ร้านอาหารจีน เดี่ยวนี้มีร้านอาหารไทยเยอะ...

(ต่อศักดิ์ ผดุงโยธา, สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2548)

...ชุมชนไทยเป็นแบบนักเรียนไทยต้องมาต่อสู้อ เริ่มทำธุรกิจร้านอาหารไทยแบบ Small business คนไทยมุ่งการศึกษาเป็นหลัก ต้องต่อสู้ด้วยตนเอง ทำงานไปด้วย เรียนไปด้วย พอจบมีหลักฐานมั่นคงพอ เมื่อวีซ่านักเรียนหมดมีคู่ทางก็อยู่ต่อไป...

(วิรัช เต็มสงสัย, สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2548)

จากข้อมูลเบื้องต้น ประมวลได้ว่าสภาพทั่วไปของชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส เป็นชุมชนขนาดเล็ก ที่เริ่มก่อตัวจากกลุ่มนักเรียนไทย และคนไทยที่มาประกอบอาชีพหลักคือพวกนักธุรกิจ ลูกจ้าง และเจ้าของร้านอาหารไทย ราวปี พ.ศ.2513 ยังไม่มีนักธุรกิจ มีแต่เริ่มด้วยการเป็นลูกจ้าง มีร้านบางกอกมาร์เกต ตลาดไทยแห่งแรก ราว พ.ศ.2514-2515 ต่อมา มีร้านอาหารชื่อ ร้าน

สยาม เป็นธุรกิจที่เกิดขึ้น มีคนนิยมก็ขยายร้านอาหารขึ้นมา ใครจะทำธุรกิจก็ทำได้เพิ่มขึ้นมาก ก็เอาญาติพี่น้องเข้ามา (พระธรรมราชา นวตฺร, อ้างถึงใน ประภาศรี สีหอำไพ, 2539:56)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการสำรวจระดับการศึกษา และอาชีพของชาวไทยในนคร ลอสแอนเจลิส จากการสุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 100 คน พบว่า ชาวไทยใน นครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือ ปริญญาตรี และ ปริญญาโท ปริญญาเอกตามลำดับ ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ เป็น แม่บ้าน พนักงานบริษัท นักธุรกิจ ค้าขาย ร้านอาหารไทย รับจ้าง แพทย์ พยาบาล วิศวกร ข้าราชการ นักหนังสือพิมพ์ นักเรียนไทย ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าว จึงอาจแบ่งกลุ่มประชากรชาวไทยในนครลอสแอนเจลิส เป็นกลุ่มหลักได้ ดังนี้

1. กลุ่มแม่บ้าน ส่วนใหญ่ได้แก่ ผู้ที่ติดตามครอบครัว สามีคนไทย หรือสามีคนอเมริกันมา จะไม่ได้ออกไปทำงานนอกบ้าน มีหน้าที่ดูแลบ้านและเลี้ยงดูลูก
2. กลุ่มนักธุรกิจ ส่วนใหญ่ได้แก่ ผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวต่างๆ เช่น บริษัท ค้าขาย ร้านอาหารไทย เป็นต้น
3. กลุ่มข้าราชการ ส่วนใหญ่ได้แก่ ข้าราชการสถานกงสุลไทย
4. กลุ่มพนักงาน ลูกจ้าง เช่น พนักงานบริษัท ลูกจ้างร้านอาหาร เป็นต้น
5. กลุ่มแพทย์ พยาบาล วิศวกร ข้าราชการสถานกงสุลไทย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีความรู้
6. นักหนังสือพิมพ์
7. กลุ่มนักเรียนไทย

จะเห็นว่าชุมชนชาวไทยในนครลอสแอนเจลิส เป็นชุมชนที่ประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีหลากหลาย อาชีพ และแตกต่างกันในเรื่องฐานะความเป็นอยู่ แต่ยังคงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในการรวมกลุ่มกัน เป็นชุมชนไทย

สภาพวัฒนธรรม

นครลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเมืองที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ ชุมชนชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสจึงแวดล้อมไปด้วยคนที่หลากหลายตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นคนเชื้อชาติ ตะวันตก คนผิวขาว ผิวดำ อินเดียแดง รวมทั้งคนเอเชียชาติต่างๆ ที่หลังไหลเข้าไปอยู่ในประเทศ

สหรัฐอเมริกา นครลอสแอนเจลิส มีความหลากหลายทางเชื้อชาติมาก มีทั้ง ลาตินอเมริกัน ผิวดำ ผิวดำ อินเดียนแดง และเอเชีย (www.thaitownusa.com) คนอเมริกันที่นี้ส่วนใหญ่จะเป็นพวก คน ผิวดำ ผิวดำ เม็กซิกัน รวมทั้งคนเอเชีย พวก จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย (บุญเลิศ บุญสุขะ, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2548)

นอกจากนครลอสแอนเจลิส จะเต็มไปด้วยผู้คนที่หลากหลายเชื้อชาติแล้ว ยังมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วย โดยแต่ละกลุ่ม แต่ละชุมชน ก็จะพยายามแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง ดังที่อัครภักษ์ สุขพงษ์ (2537:1) ได้กล่าวไว้ว่า

...นครลอสแอนเจลิส ได้กลายเป็น "ชุมทอง" ทางวัฒนธรรมหลากหลาย จากทั่วโลก เนื่องจากผู้คนที่เข้าไปประกอบสัมมาอาชีพมีหลักฐานมั่นคง สร้างชุมชนมีภูมิหลังหลากหลายวัฒนธรรม แล้วอดที่จะหย่อนหาอดีตอันเป็นความประทับใจ เป็นความภาคภูมิใจซึ่งบ่งบอกความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของชนชาติตน จึงต่างพากันจัดแสดงศิลปะและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน...

ด้วยเหตุที่นครลอสแอนเจลิสเต็มไปด้วยผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ หลากหลายวัฒนธรรม แต่ละกลุ่มชนจึงมีการรวมตัวกันเป็นชุมชน เช่น ชุมชนชาวจีนใน ไชน่าทาวน์ ชุมชนของชาวเกาหลี ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ก็จะมี "เมือง" (Town) ของตน รวมทั้งชาวไทยก็มีการรวมตัวกันเป็นชุมชนไทย ในนครลอสแอนเจลิสเช่นเดียวกัน ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่า

...ในลอสแอนเจลิส มีชุมชนที่หลากหลาย เช่น ไชน่าทาวน์ ฟิลิปปินส์ทาวน์ เกาหลีทาวน์ เวียดนามทาวน์ ไทยทาวน์ก็มี...

(ฟิลลิป ศรีพลอยรุ่ง, สัมภาษณ์, 7 พฤษภาคม 2548)

นอกจากนี้แล้ว ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสยังนับว่าเป็นชุมชนไทยที่มีความเหนียวแน่น ในการสืบสานความเป็นไทยไว้ได้อย่างดี ดังที่อิสสิธร สอนไฉ กงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิสได้ แสดงความคิดเห็นไว้ว่าลอสแอนเจลิส เป็นชุมชนใหญ่ที่สุดนอกประเทศไทย ที่นี้โดยปกติจะมีความได้เปรียบกว่าชุมชนอื่นเยอะ ถ้ามองจากภาพรวม เลยทำให้ปัจจัยที่จะเอื้อต่อการสืบสานความเป็นไทย วัฒนธรรมไทยมากน้อยผิดแผกแตกต่างกันจากชุมชนอื่น เพราะฉะนั้นที่นี้ถือว่าดีที่สุดแห่ง

หนึ่ง ถ้ามองลอสแอนเจลิสในภาพรวมจะมีวัดวาอาราม ครูบาอาจารย์ โรงเรียน สภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ อาหารการกิน วัฒนธรรมแบบไทย(อิสินธร สอนไว, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2548)

ในส่วนของความเชื่อและประเพณีพบว่าชาวไทยในชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่ จะยังคงมีความเชื่อและนับถือพระพุทธศาสนา การเคารพกราบไหว้พระพุทธรูป และพระสงฆ์ รวมทั้งประเพณีปฏิบัติตน และร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ทั้งในเรื่องการทำบุญ เช่น การทำบุญ ตักบาตร ถวายสังฆทาน การทำบุญวันเกิด งานแต่งงาน งานศพ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าในเกือบทุก วันจะมีผู้มาทำบุญที่วัด ทั้งการมาถวายภัตตาหารเช้า ภัตตาหารเพล การถวายสังฆทาน รวมทั้ง การมาบริจาคเงินทำบุญ และการแก้บนพระแก้ว (พบว่านิยมบนด้วยไข่ม่ม เล่ากันว่าศักดิ์สิทธิ์มาก ใครบนอะไรมักจะได้สัมฤทธิ์ผล จึงพบว่ามีผู้คนนำไข่ม่มมาแก้บนมากมาย) รวมทั้งการทำบุญในวัน สำคัญต่างๆทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา งานกฐิน เทศน์มหาชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีการมาร่วมทำบุญ ร่วมงานตามประเพณี เช่น วันสงกรานต์ วัน ลอยกระทง และวันสำคัญของชาติไทย เช่นวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งพบว่ามีชาวไทยและชาวต่างประเทศมาร่วมงาน เป็นจำนวนมาก

อย่างไรก็ตามพบว่า ชาวไทยชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสยังคงมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ แบบไทย โดยเฉพาะการร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมไทย โดยมีศูนย์กลาง การรวมตัวที่สำคัญคือ วัดไทย ที่มีมากมายในนครลอสแอนเจลิส คนไทยชอบมาทำบุญที่วัด เช่น ทำบุญวันเกิด วันแต่งงาน หรืองานศพ และงานประเพณีต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ เข้าพรรษา ออก พรรษา ฯลฯ (พรทิพย์ โพธิ์ไวยเซอร์, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2548) ซึ่งสอดคล้องกับที่พบว่าเด็กๆ จะตามพ่อแม่มาทำบุญที่วัด เช่น วันเกิด วันสงกรานต์ วันลอยกระทง (วรรณพร กระจ่างศรี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2548)

อาจกล่าวได้ว่า แม้ชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสจะอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมอเมริกัน ที่เป็น วัฒนธรรมแบบตะวันตก แต่คนไทยเหล่านี้ส่วนใหญ่ก็ยังโหยหาวัฒนธรรมไทยและยังคงเลือกที่จะ นำวัฒนธรรมไทยเข้ามาในวิถีชีวิตของตนทั้งยามสุขหรือยามทุกข์ตั้งแต่แรกเกิดจนวาระสุดท้ายของ ชีวิต เช่น ในการทำบุญวันเกิด การแต่งงาน หรืองานศพ

3.3 ประวัติชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส

ชาวไทยในนครลอสแอนเจลิส นับเป็นกลุ่มคนไทยที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศที่มีจำนวนมากที่สุด เป็นจำนวนกว่าสองแสนคน และที่สำคัญชาวไทยเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังคงมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบไทย รวมทั้งรักษาและสืบทอดความเป็นไทยไว้อย่างเหนียวแน่น

การอพยพมาอาศัยอยู่ในนครลอสแอนเจลิส

ในระยะแรกชาวไทยในนครลอสแอนเจลิส เป็นคนไทยที่เดินทางมาจากประเทศไทยเพื่อมาศึกษาเล่าเรียนเป็นส่วนใหญ่ และบางส่วนมาหางานทำ เมื่อจบการศึกษา และมีงานทำก็ตั้งรกรากอยู่ในสหรัฐอเมริกามาเป็นระยะเวลาหลายสิบปีมาแล้ว ชุมชนไทยสมัยก่อนเป็นกลุ่มเล็กๆ ส่วนใหญ่มาเรียนหนังสือ มาทำงานบ้าง คนไทยรุ่นแรกมาเพื่อการศึกษา มีครอบครัวก็อยู่ที่นี้ ส่วนรุ่นหลังมาทำงาน (ต่อศักดิ์ ผดุงโยธา, สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2548) คนไทยมาประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยเหตุผลที่หลากหลาย บางคนมาด้วยหน้าที่ราชการ บางคนมาเพื่อธุรกิจ การค้า การลงทุน บางคนมาเพื่อศึกษาเล่าเรียน (ณรงค์ แก้วนิล, 2540: 29)

ต่อมาเมื่อคนไทยเหล่านี้มาอาศัยอยู่ในลอสแอนเจลิสนานวันขึ้น ก็พาครอบครัวญาติพี่น้องมาอยู่ด้วย ทำให้มีบุคคลหลากหลายอาชีพมากขึ้น ไม่เฉพาะแต่นักธุรกิจ ร้านอาหารไทย แพทย์ พยาบาล วิศวกร ครอบครัวของทหารสงครามเวียดนาม รวมทั้งคนที่มาแสวงหาอาชีพอื่นด้วย นอกจากมาศึกษาเล่าเรียน เหตุหนึ่งที่คนเพิ่มขึ้นจากธุรกิจ มีคนย้ายมาอยู่ แอล.เอ.กันมาก เพราะอากาศดี จึงมีคนอยู่ทุกลักษณะ ไม่จำเพาะหมอ พยาบาล ครอบครัว ทหารสงครามเวียดนามก็เพิ่มมากขึ้น เขาพ่อแม่พี่น้องตามมา (พระธรรมราชานุวัตร, อ้างถึงในประภาศรี สีหอำไพ, 2539:56) ซึ่งสอดคล้องกับที่หลายท่านได้กล่าวถึงการอพยพมาอยู่ในนครลอสแอนเจลิสของไทยตั้งแต่อดีตไว้ดังนี้

...เริ่มแรกคนไทยเดินทางมาศึกษาเล่าเรียนในลอสแอนเจลิส ต่อมาพี่น้องชาวไทยมีมากขึ้น มีคนอยากมาเพื่อแสวงหาโชคลาภ มาซุดทอง มาทำงานหาเงิน มากกว่า...

(พระราชธรรมวิเทศ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2547)

นอกจากคนไทยจะเข้ามาศึกษาเล่าเรียน และเมื่อจบการศึกษาแล้ว บางคนยังได้ตั้งหลักปักฐานประกอบอาชีพอยู่ในนครลอสแอนเจลิส ไม่กลับเมืองไทย และชักชวนพ่อแม่ญาติพี่น้องให้มาอยู่ด้วย จึงยิ่งทำให้จำนวนคนไทยในนครลอสแอนเจลิสมีจำนวนคนไทยเพิ่มมากขึ้น

...ตอนแรก มาเฉพาะนักเรียน ตอนนี้ก็มาไม่เฉพาะนักเรียนเท่านั้น มาเรียนหนังสือจบทำงานก็มี มาหางาน ชุดทองโดยตรงก็มี ก็เริ่มมากขึ้นๆจากการค้าร้านอาหาร มีร้านอาหารไทยร้านแรก 30 – 40 ปีมาแล้ว หลังจากนั้นก็เริ่มขยับ คนเข้ามาเพิ่มมากขึ้นๆ การทำมาหากินสะดวก การเรียนก็ไม่ยากจนเกินไป พี่น้องที่มาก็ชักชวนกันมาว่ามาเรียนที่นี้สะดวกกว่า ง่ายกว่า ที่พักก็ดี งาน Part time ก็มี ต่อไปคนก็มามากขึ้นๆ...

(สนทนากลุ่ม, 2 พฤษภาคม 2548)

จากข้อมูลดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การอพยพมาอาศัยในนครลอสแอนเจลิสของคนไทยในระยะแรกเป็นการเดินทางมาเพื่อศึกษาเล่าเรียน หลังจากนั้นจึงเริ่มเปลี่ยนเป็นการเดินทางมาเพื่อประกอบอาชีพ หรือมาอยู่กับญาติพี่น้องที่สร้างครอบครัวตั้งรกรากอยู่ในนครลอสแอนเจลิสมากขึ้นเป็นลำดับ

3.4 การรวมตัวของชาวไทยในชุมชนไทยลอสแอนเจลิส

จุดเริ่มของการรวมตัว

จุดเริ่มของการรวมตัวของชาวไทยในชุมชนไทยลอสแอนเจลิส คือการพบปะสังสรรค์กันตามบ้านเพื่อนฝูง ดังที่คนไทยที่อาศัยอยู่ในลอสแอนเจลิสมาเป็นระยะเวลาประมาณ 30-40 ปีได้แล้วให้ผู้วิจัยฟังถึงบรรยากาศการรวมตัวกันของคนไทยในระยะแรก ดังนี้

...คนไทยในแอลเอ ไปรวมตัวพบปะสังสรรค์ตามบ้านเพื่อนฝูง...

(บุญเลิศ บุญสุขะ, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2548)

...ระยะแรกยังไม่มีวัดไทย คนไทยก็รวมกลุ่มกันตามบ้าน...

(วิรัช เต็มสงสัย, สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2548)

ลักษณะของการรวมตัวดังกล่าวสอดคล้องกับที่ผู้อาวุโสของชุมชนไทยลอสแอนเจลิสได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ช่วงที่มาอยู่อเมริกา เมื่อ 30 – 50 ปี ช่วงแรกๆ การรวมตัวของคนไทยส่วนมากก็จะไปพบกันตามบ้านคนโน้นที่ คนนี้ที่ ทำอาหารไปคนละอย่าง สองอย่าง แล้วไปรวมพบปะสังสรรค์กัน (สนทนากลุ่ม 1, 2 พฤษภาคม 2548)

จะเห็นได้ว่าสภาพการรวมตัวกันของคนไทยในระยะแรกเป็นลักษณะการรวมตัวในลักษณะเพื่อนฝูง พี่น้อง ที่มาพบปะสังสรรค์กัน มากกว่าอย่างอื่น ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มของการรวมกลุ่มกันของชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสที่แท้จริง

พัฒนาการของการรวมตัว

หลังจากที่ชาวไทยในชุมชนไทยลอสแอนเจลิส มีการรวมตัวพบปะ สังสรรค์กันตามบ้านเพื่อนฝูง ต่อมาก็มีการรวมตัวกันมากขึ้นและรวมตัวกันเป็นสมาคม โดยมีจุดมุ่งหมายนอกจากการพบปะสังสรรค์แล้ว ก็เพื่อการช่วยเหลือกัน ดังนี้

ในระยะแรกยังไม่มีชุมชนไทย ไม่มีวัดไทย การรวมตัวของคนไทยจะเริ่มจากการไปรวมตัวกันที่บ้าน และเมื่อมีการตั้งสมาคมขึ้น ก็ใช้บ้านของแกนนำหรือนายกสมาคมเป็นสถานที่ประชุมของสมาคม ดังข้อมูลต่อไปนี้

...คนไทยรวมตัวกันตั้งสมาคมไทยในแคลิฟอร์เนีย สมาคมพยายามหาทุน แต่ไม่มีที่ตั้งสมาคม ใครเป็นนายกสมาคมก็ไปอยู่ที่บ้านนั้น...

(พระธรรมราชา นวัตร, อ้างถึงใน ประภาศรี สีหอำไพ, 2539:56)

...คนไทยในลอสแอนเจลิส เริ่มหนาแน่นมากขึ้น ประกอบกับนักศึกษาหลายท่าน ได้รวมกลุ่มมีการพบปะสังสรรค์กันเป็นประจำ และได้มีบุคคลกลุ่มหนึ่งที่เข้าร่วมประชุมสังสรรค์กันที่บ้านคุณบุญสม คุณมาลินี ประไพ ได้ร่วมใจกันเลือกให้คุณชาติรี สุทัศน์ ณ อยุธยา เป็นนายกสมาคมนักเรียนไทยแห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้ประจำปี 1962...

(ชวพจน์ ฤงสูววรรณ, 2539:89)

สมาคมไทยแห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้ จึงนับเป็นสมาคมไทยแห่งแรกของชุมชนไทยในนคร ลอสแอนเจลิส ซึ่งในระยะเริ่มแรกสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนไทยที่ไปศึกษาต่อใน นครลอสแอนเจลิส และต่อมาก็มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสมาชิกก็มีทั้งนักเรียนไทยและคนไทย ที่ทั่วไปที่อยู่ในนครลอสแอนเจลิส การรวมตัวตอนแรกก็เป็นเฉพาะนักเรียนไทย ตอนนั้นก็เฉพาะ นักเรียนเท่านั้น ตอนมาใหม่ๆสมาชิกสมาคมไทยมีประมาณ 200 คน เดียวนี้เป็นหมื่นแล้ว (บุญเลิศ บุญสุขะ, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2548) ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้อาวุโสของชุมชนไทยใน นครลอสแอนเจลิส ได้กล่าวไว้ว่า

...ตอนแรกๆสมาชิกสมาคมไทยมีไม่เกิน 200 คน ตอนปี 1968 มีประมาณ 400-500 คน พอปี 1969 เพิ่มมา 700-800 คน ปี 1970 เยอะมากเป็นพันๆ เดียวนี้เป็นหมื่นแล้ว...

(สนทนากลุ่ม 1, 2 พฤษภาคม 2548)

สำหรับวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดตั้งสมาคมไทยขึ้น ก็เพื่อการส่งเสริมความสามัคคีของ คนไทย การช่วยเหลือเกื้อกูลในหมู่คนไทยด้วยกัน ดังนี้

...สมาคมไทยแห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้ ครอบคลุมตามสภาพภูมิศาสตร์แผนที่ ของรัฐแคลิฟอร์เนีย มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีระหว่างคนไทยในแคลิฟอร์เนีย
2. เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นต่างๆในระหว่าง ชาวไทย
3. เพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือแก่สมาชิก ตลอดจนชาวไทยที่ อยู่ในแคลิฟอร์เนียภาคใต้และที่เดินทางผ่าน...

(ชวพจน์ ฤงสุวรรณ, 2539:89)

การจัดตั้งสมาคมไทยดังกล่าวจึงนับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้คนไทย มีการรวมตัวเป็นรูป เป็นร่างที่ชัดเจนมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นจุดเริ่มของการประกาศให้คนไทยและคนต่างชาติได้ ทราบว่ามีชุมชนไทยเกิดขึ้นในนครลอสแอนเจลิส มีสมาคมไทย รูปร่างของความเป็นชุมชนไทยก็ค่อย มีมากขึ้น คนไทยเริ่มรู้จักก็รวมตัวกัน ช่วยเหลือกันมากขึ้น ผมเป็นนายกสมาคมไทย คนที่ 3 ระยะเวลาแรก

ก็ช่วยเหลือกัน ปรีกษาหารือกัน เรื่องที่เรียนบ้าง ที่อยู่อาศัยบ้าง เรื่องงานการ (บุญเลิศ บุญสุขะ, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2548)

การมีสมาคมไทยนั้นช่วยให้คนไทยมีโอกาสช่วยเหลือกันได้ดีขึ้น มีกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมสำหรับคนไทย และชาวต่างประเทศได้รู้จักมากขึ้นด้วย ดังนี้

...มีสมาคมไทย สมาคมมีแกนกลางอยู่ คนไทยเริ่มรู้จักกันก็รวมตัวกัน เริ่มช่วยเหลือ ปรีกษากันมากขึ้น เริ่มมารวมกัน มีกิจกรรมเผยแพร่วัฒนธรรมไทยต่างๆ เผยแพร่ให้คนไทย ให้คนต่างชาติได้ดู ซึ่งส่วนมากก็ไปจัดตามโรงเรียน มหาวิทยาลัยต่างๆ คนไทยก็รู้จักกันมาก มีการช่วยเหลือกัน ในเรื่องการเปลี่ยนโรงเรียนบ้าง ไม่มีที่พักอาศัยบ้าง เรื่องงานการช่วยเหลือกันการรวมตัวก็มีขึ้น...

(สนทนากลุ่ม1, 2 พฤษภาคม 2548)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า สมาคมไทยแห่งแคลิฟอร์เนียภาคใต้ นับเป็นสมาคมของคนไทยที่ตั้งขึ้นในลอสแอนเจลิส เป็นแห่งแรก และทำให้การรวมตัวของคนไทยในนครลอสแอนเจลิสเป็นกลุ่มก้อนมากขึ้น

หลังจากมีสมาคมไทยเกิดขึ้นแล้ว ต่อมาก็มีการรวมตัวของกลุ่มต่างๆอีกมากมายหลายสมาคม ดังนี้

...มีสมาคมไทย สมาคมพยาบาล สมาคมนักธุรกิจ สมาคมชาวดั้ สมาคมอีสาน สมาคมชาวเหนือ สมาคมธรรมศาสตร์ สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมาคมอำนวยการศิลป์ ชมรมตำรวจทหารไทย สมาคมสี่อ มวลชน...

(พระธรรมราชาวัตร, อ้างถึงใน ประภาศรี สีหอำไพ, 2539:56)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าจุดเริ่มของการรวมตัวของชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสก็คือ การรวมตัวเพื่อพบปะสังสรรค์กัน และเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามนิสัยของคนไทยที่มีน้ำใจไมตรีต่อกันโดยเริ่มจากจุดเล็กๆคือบ้านคนไทย แล้วขยายเป็นสมาคมนักเรียนไทยหรือสมาคมไทยตามลำดับ และอาจกล่าวได้ว่าชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส ได้เริ่มก่อตัวขึ้นมาเป็นระยะเวลา

นานหลายสิบปี และยังคงมีชาวไทยจำนวนมากตั้งบ้านเรือนอยู่ในนครลอสแอนเจลิสอย่างถาวรมาจนถึงปัจจุบัน

วัดไทย : ศูนย์กลางของการรวมตัว

นอกจากการรวมตัวกันเป็นสมาคมไทยแล้ว ชาวไทยในลอสแอนเจลิสยังได้ร่วมมือร่วมใจกันสร้างวัดไทยในลอสแอนเจลิสขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมทางศาสนา สังคม และวัฒนธรรม ดังนี้

...ราวปี พ.ศ.2513 นั้นมีคนอยู่เพียง 5-7 พันคน ที่จริงคนไทยมีมากกว่าจำนวนที่กะกันแต่คนเหล่านั้นยังไม่ปรากฏตัว ได้รวมตัวกันตั้งสมาคมไทยในแคลิฟอร์เนีย สมาคมพยายามหาทุน แต่ไม่มีที่ตั้งสมาคม ใครเป็นนายกสมาคมก็ไปอยู่ที่บ้านนั้น พอมีวัดขึ้นก็มีศูนย์รวมพุ่งขึ้นมาที่วัดทำให้เห็นคนไทยชัดเจนขึ้น...

(พระธรรมราชาวัตร, อ้างถึงในประกาศรี สืออาไฟ ,2539:56)

วัดไทยไม่เพียงเป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา แต่หากเป็นที่รวมของคนในชุมชน และเป็นที่พึ่งทางใจที่สำคัญของชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสด้วย ดังข้อมูลที่ปรากฏนี้

...เริ่มแรกคนไทยเดินทางมาศึกษาเล่าเรียนในลอสแอนเจลิส บางคนปรับตัวได้ บางคนก็ปรับตัวไม่ได้ ช่วงแรกมีคนไทยน้อยมาก ยังไม่มีวัด มีกลุ่มคนไทยเริ่มคิดว่า เกิด ตาย แต่งงาน ถ้าไม่มีพระ ไม่มีวัด จะพึ่งอะไร คนไทยจึงรวมตัวตั้งวัดไทยให้เกิดความอบอุ่น เป็นที่พึ่ง มาทำบุญถวายสังฆทาน ทำบุญวันเกิด วันตาย สมัยหลวงเตี้ยมีเพียงวัดเดียว หลวงเตี้ยสร้างความเจริญให้วัด ปลุกฝังความเป็นไทย วัดไทยลอสแอนเจลิสเป็นวัดแห่งแรกในสหรัฐอเมริกา มีพระอย่างน้อย 3 รูป เป็นที่ชื่นชมของชาวไทย...

(พระราชธรรมวิเทศ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2547)

เนื่องจากชาวไทยที่อาศัยอยู่ในนครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ วัดไทยในลอสแอนเจลิส จึงนับเป็นศูนย์กลางในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมของชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสที่ชัดเจนที่สุด

นอกจากนี้ยังพบว่า วัดไทยที่เป็นศูนย์กลางของการรวมตัวของชาวไทยในลอสแอนเจลิสนั้น เกิดขึ้นได้ด้วยวิสัยทัศน์อันกว้างไกลของ “หลวงเตี้ย” พระสงฆ์ผู้เป็นแกนนำสำคัญ และความร่วมมือของชาวไทยในชุมชนที่เสียสละ ดังนี้

...วัดไทยเมื่อแรกเริ่มนั้นเป็นเพียงบ้านหลังเล็กๆ เก่าๆ ทรุดโทรมมากอยู่เพียงหลังเดียว แต่มีเนื้อที่บริเวณกว้างมาก ซึ่งด้วยความอนุเคราะห์ของคุณพูนศักดิ์ ซอโสดติกุล ยกที่ดินพร้อมบ้านหลังนี้ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดไทย แล้วได้กลายมาเป็นวัดไทยแห่งแรกของชุมชนชาวไทยในนครลอสแอนเจลิส ยังไม่มีโบสถ์หรือตัวอาคารโรงเรียนหรือศาลาเอนกประสงค์ ที่เป็นหลักฐานสวยงามอย่างปัจจุบัน “หลวงเตี้ย” ได้จุดประกาย “ศูนย์รวมชุมชนไทย” จนกระทั่งวัดไทยที่เริ่มจากศูนย์ กลายเป็นวัดไทยที่เป็นปึกแผ่น เป็นสัญลักษณ์และศูนย์กลางของชุมชนไทยในต่างแดนจนกระทั่งทุกวันนี้...

(รุ่งฤดี ธนสุกาญจน์, 2539: 12)

ลักษณะของการรวมตัวในชุมชน

ชาวไทยในชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส มีลักษณะการรวมตัวของชุมชนที่แตกต่างจากชุมชนไทยในประเทศไทยที่จะรวมตัวกันเป็นหมู่บ้าน เนื่องจากจะอาศัยอยู่กันกระจัดกระจายทั่วไป ในนครลอสแอนเจลิส จะมารวมกลุ่มเมื่อมีกิจกรรมร่วมกัน ชุมชนไทยลอสแอนเจลิสมีคนไทยเป็นแสนคน แต่อยู่กระจายกัน เวลาว่างงานประเพณี เช่น งานสงกรานต์ ก็จะมารวมตัวช่วยงานวัด (พระราชธรรมวิเทศ, สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2547) ซึ่งสอดคล้องกับที่ อุดมศักดิ์ วิชัยทา (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2547) กล่าวไว้ว่า คนไทยชอบมารวมตัวกันที่วัด มาไหว้พระ สวดมนต์ มาทำบุญ ร่วมงานประเพณี

นอกจากนี้ยังพบว่า การรวมตัวของคนไทยในนครลอสแอนเจลิส ส่วนใหญ่เป็นการรวมตัวทางวัฒนธรรม ไม่ใช่การรวมตัวเพื่อธุรกิจเหมือนชนเอเชียชาติอื่นๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี เวียดนาม เป็นต้น ดังนี้

... คนจีน ญี่ปุ่น เวียดนาม เกาหลี จับกลุ่มได้ดี ทำธุรกิจ คนจีนจะช่วยพวกตัวเอง มี China Town หลายแห่ง คนไทยไม่ค่อยจับกลุ่มถึงขนาดนั้น มีการรวมกลุ่มกันเพื่อประเพณี วัฒนธรรม แต่ไม่ใช่ธุรกิจ...

(ต่อศักดิ์ ผดุงโยธา, สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2548)

อาจกล่าวได้ว่าชาวไทยในนครลอสแอนเจลิส แม้จะอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างและหลากหลาย ชาวไทยเหล่านี้ก็ยังคงรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่แตกต่างจากชาวอเมริกันและคนเอเชียชาติอื่นไว้ได้

สรุปสภาพชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา: นครลอสแอนเจลิส

ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส เป็นชุมชนไทยแห่งแรกที่คนไทยได้มีการรวมตัวกันขึ้นในนครลอสแอนเจลิส มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และนับเป็นชุมชนไทยที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา

จากการศึกษาวิจัยพบว่า หากต้องการที่จะพบคนไทยในนครลอสแอนเจลิสได้มากที่สุดก็ต้องเดินทางมาที่วัดไทยลอสแอนเจลิส เพราะจะมีคนไทยมาทำบุญที่วัดทุกวัน และจะพบมากในวันเสาร์อาทิตย์ เพราะนอกจากจะมาทำบุญถวายสังฆทาน สวดมนต์ ไหว้พระแล้ว คนไทยยังนิยมมาซื้อของและรับประทานอาหารไทย ที่ตลาดนัดวัดไทยลอสแอนเจลิส รวมทั้งสามารถพบคนไทยได้มากที่สุดในช่วงที่มีงานบุญตามประเพณีไทยต่างๆ

นอกจากนี้ก็สามารถจะพบปะคนไทยตามร้านอาหารไทย ร้านขายสินค้าของชำ (grocery) ที่ขายสินค้าไทยพวกพืชผักผลไม้ เครื่องเทศ เครื่องปรุงอาหารแบบไทยต่างๆ รวมทั้งร้านเสริมสวยที่มีเจ้าของร้านเป็นคนไทย ก็จะพบคนไทยได้เสมอ

ชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส นับว่าเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่เป็นที่รู้จักกว่าชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาแห่งอื่นๆ เพราะนอกจากจะมีคนไทยอยู่เป็นจำนวนมากแล้ว ยังมีคนไทยหลากหลายอาชีพอาศัยอยู่ มีร้านอาหารไทยจำนวนมาก รวมทั้งมีตลาดขายสินค้าไทยด้วย จากการสังเกตจะพบว่าร้านอาหารไทยหลายร้าน เช่น ร้านสนามหลวง ห้องอาหารชาภูซัย ร้านอาหารไทยนคร ร้านแม่พลอย ร้านบ้านขนมไทย เป็นต้น รวมทั้งมีตลาดสินค้าไทย เช่น ตลาดบางรัก ตลาดบางกอกมาร์เกต ขายข้าวสาร กะปิ น้ำปลา น้ำพริก ผักผลไม้จากเมืองไทย เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ ผักบุ้ง ทุเรียน มังคุด ลำไย เป็นต้น เรียกว่าต้องการสินค้าไทยอะไรหาได้หมด แม้แต่ สะตอ สะเดา ที่ไม่คิดว่าจะพบเจอก็ยังมีให้เห็น และจะสังเกตเห็นว่าการตั้งชื่อร้านอาหาร ร้านค้าของคนไทยส่วนใหญ่จะใช้ชื่อเป็นไทยอย่างชัดเจน นี่ก็คงเป็นอีกมุมหนึ่งที่สะท้อนถึงความผูกพันของชาวไทยในชุมชนไทย

นครลอสแอนเจลิสกับเมืองไทย

สำหรับชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส มี ลักษณะเป็นสังคมของกลุ่มคนไทยที่มาศึกษาเล่าเรียน และสังคมของคนไทยที่มาประกอบอาชีพ โดยในระยะแรกคนไทยในนครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาที่มาเรียนหนังสือ ต่อมาเมื่อเรียนจบส่วนหนึ่งก็เดินทางกลับประเทศไทย แต่บางส่วนก็ยังคงอาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาประกอบอาชีพและมีครอบครัวอยู่ในสหรัฐอเมริกา ในระยะหลังก็เริ่มมีคนไทยเดินทางมาประกอบอาชีพมากขึ้น โดยเฉพาะการทำธุรกิจ ร้านอาหารไทยที่มีมากมายในนครลอสแอนเจลิส

ชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ เป็น แม่บ้าน พนักงานบริษัท นักธุรกิจ ค้าขาย ร้านอาหารไทย รับจ้าง แพทย์ พยาบาล วิศวกร และรับราชการ

จะเห็นว่าชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส เป็นชุมชนที่ประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีหลากหลายอาชีพ และแตกต่างกันในเรื่องฐานะความเป็นอยู่ คุณวุฒิการศึกษา แต่ยังคงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนไทย และยังมีกรรวมกลุ่มสมาคม ชมรมต่างๆ เช่น สมาคมไทย สมาคมชาวเหนือ สมาคมชาวอิสาน สมาคมทักษิณ เป็นต้น

สิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่ง คือ ในนครลอสแอนเจลิสมีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลายฉบับที่เสนอเรื่องราวของคนในชุมชน และเรื่องราวข่าวสารจากเมืองไทยที่พบว่าเมืองไทยมีข่าวอะไร คนไทยในชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสก็จะได้รับทราบข่าวนั้นด้วย จึงไม่แปลกใจที่คนไทยในนครลอสแอนเจลิสจะพูดคุยวิพากษ์วิจารณ์สังคมการเมืองไทย บันเทิง ดารา นักร้องไทยได้ทุกเรื่อง เพราะสามารถหาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอ่านได้มีแจกฟรีที่วัดไทยลอสแอนเจลิส เช่น หนังสือพิมพ์ไทยทาวน์ USA ข่าวสด USA สยามมีเดีย เสรีชัย เป็นต้น นอกจากนี้แล้วชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสยังสามารถรับชมรายการโทรทัศน์ทางเมืองไทยได้หลายรายการ โดยเฉพาะรายการจากโทรทัศน์ Thai TV Global Network ของโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และที่ผู้วิจัยพบอยู่เสมอก็คือเมื่อนั่งรถยนต์ของคนไทยในนครลอสแอนเจลิส ไม่ว่าจะผู้เอาดู หรือวัยรุ่น จะเปิดซีดีเพลงไทยในรถยนต์ ถ้าเป็นผู้เอาดูก็จะเปิดแนวสุนทราภรณ์ เพลงไทยสากลทั่วไป สบายๆ เช่น เพลงของเบิร์ด ธงไชย แต่ถ้าเป็นวัยรุ่นจะเปิดเพลงไทยสมัยใหม่ เช่น เพลงของนักร้องวัยรุ่นในเมืองไทย เช่น แดน บีม กอล์ฟ ไมค์ ฟิล์ม เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าเมืองไทยมีเพลงยอดนิยม เพลงฮิต อย่างไรก็หาฟังได้ไม่ยากในชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส จึงพบว่าวัยรุ่นไทยในนครลอสแอนเจลิสรู้จักดารา นักร้องของไทยมากมาย

ในส่วนของความเชื่อและประเพณีพบว่าชาวไทยในชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่ จะยังคงมีความเชื่อและนับถือพระพุทธศาสนา การเคารพกราบไหว้พระพุทธรูป และพระสงฆ์ รวมทั้งประเพณีปฏิบัติตน และร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ทั้งในเรื่องการทำบุญ เช่น การทำบุญตักบาตร ถวายสังฆทาน การทำบุญวันเกิด งานแต่งงาน งานศพ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าในเกือบทุกวันจะมีผู้มาทำบุญที่วัด ทั้งการมาถวายภัตตาหารเช้า ภัตตาหารเพล การถวายสังฆทาน รวมทั้งการมาบริจาคเงินทำบุญ และการแก้บนพระแก้ว (พบว่านิยมบนด้วยไข่ม่ม เล่ากันว่าศักดิ์สิทธิ์มาก ใครบนอะไรมักจะสัมฤทธิ์ผล จึงพบว่ามีผู้คนนำไข่ม่มมาแก้บนมากมาย) รวมทั้งการทำบุญในวันสำคัญต่างๆทางศาสนา นอกจากนี้ก็มีการมาร่วมทำบุญ ร่วมงานตามประเพณี เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง และวันสำคัญของชาติไทย เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งพบว่ามีชาวไทยและชาวต่างประเทศมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก

แม้ชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสจะอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมอเมริกัน ที่เป็นวัฒนธรรมแบบตะวันตก แต่คนไทยเหล่านี้ส่วนใหญ่ก็ยังโหยหาวัฒนธรรมไทยและยังคงเลือกที่จะนำวัฒนธรรมไทยเข้ามาในวิถีชีวิตของตนทั้งยามสุขหรือยามทุกข์ตั้งแต่แรกเกิดจนวาระสุดท้ายของชีวิต เช่น ในการทำบุญวันเกิด การแต่งงาน หรืองานศพ

ด้วยเหตุที่นครลอสแอนเจลิสเต็มไปด้วยผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ หลากหลายวัฒนธรรม แต่ละกลุ่มชนจึงมีการรวมตัวกันเป็นชุมชน เช่น ชุมชนชาวจีนใน ไชน่าทาวน์ ชุมชนของชาวเกาหลี ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ก็จะมี "เมือง" (Town) ของตน รวมทั้งชาวไทยก็มีการรวมตัวกันเป็นชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสเช่นเดียวกัน

จากการศึกษาพบว่า ชาวไทยในชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส ก็มีแนวคิดที่จะรักษาวัฒนธรรมความเป็นไทยให้คงอยู่ท่ามกลางกระแสความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา จึงปรากฏว่าชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสส่วนใหญ่จะพยายามรักษาความเป็นไทยไว้ไม่ให้วัฒนธรรมไทยหลอมละลายไปกับวัฒนธรรมอเมริกัน แต่ขณะเดียวกันก็ยอมรับในความเป็นพหุวัฒนธรรม ที่ไม่เพียงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทยไว้เท่านั้น แต่จะยอมรับในความแตกต่างของชนชาติอื่นๆที่อยู่ร่วมกันในนครลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย

เนื่องจากเด็กไทยในนครลอสแอนเจลิสอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมอเมริกัน จึงอาจทำให้กลายเป็นเด็ก 2 วัฒนธรรม คือ ได้รับวัฒนธรรมไทยจากพ่อแม่ไทยจากพ่อแม่และวัฒนธรรม

อเมริกันจากสังคมสิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบอเมริกัน นานวันเข้าก็อาจถูกกลืนทางวัฒนธรรมให้กลายเป็นอเมริกันไปได้

พระธรรมราชานุวัตร (หลวงเตี้ย) และชาวไทยในชุมชนไทย ในนครลอสแอนเจลิส ได้พยายามจัดการศึกษาของโรงเรียนพุทธศาสนาวัตไทยลอสแอนเจลิสให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและสังคมอเมริกัน

4. ภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทยนครชิคาโก

4.1 ลักษณะของชุมชนไทยนครชิคาโก

ที่ตั้งของชุมชน

ชุมชนไทยนครชิคาโก เป็นชุมชนไทยที่มีการรวมตัวของคนไทย อยู่ในนครชิคาโก มลรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นนครขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศสหรัฐอเมริกา รองจากลอสแอนเจลิส และนิวยอร์ก (www.thaitownusa.com)

ชิคาโก ได้ชื่อว่าเป็น นครแห่งตึกระฟ้า เมืองพายุ แผ่นดินราบลุ่มริมทะเลสาบใหญ่ที่ตั้งเมืองชิคาโก เมื่อสองร้อยกว่าปีมาแล้ว (ไชยงค์ ขวลิต, อ้างถึงในพิพิธ เจียมมงคลทิพย์, 2541: 45) รวมทั้งพบว่า มีชาวไทยที่เดินทางไปอาศัยอยู่กระจายกันทั่วไปในนครชิคาโกเป็นเวลานานแล้ว และมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนไทยที่มีขนาดใหญ่ รองจากชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส (เซต ธีรพัฒนะ, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2548)

อาจกล่าวได้ว่า ชุมชนไทยในนครชิคาโกจะแตกต่างจากชุมชนไทยในเมืองไทยซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน แต่จะมีลักษณะคล้ายชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสที่จะมีการตั้งบ้านเรือนอยู่กระจายกันทั่วไปในนครชิคาโก แม้จะยังไม่มี "ไทยทาวน์" เป็นของตัวเอง เหมือนชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส แต่ก็จะมีการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชนส่วนใหญ่ที่วัดไทยในชิคาโก โดยเฉพาะที่วัดธัมมาราม ซึ่งเป็นวัดแห่งแรกและมีขนาดใหญ่

จากการศึกษาพบว่า หากต้องการพบปะชาวไทยในนครชิคาโก วิธีการที่ง่ายและสะดวกที่สุดก็คือ เดินทางมาที่วัดไทยในนครชิคาโก โดยเฉพาะวัดธัมมาราม ชิคาโก เพราะจะมีคนไทยแวะเวียนมาทำบุญ ที่วัดอยู่เสมอ เช่น มาถวายภัตตาหารเช้า ภัตตาหารเพล ทำบุญวันเกิด ถวาย

สังฆทาน มาช่วยงานวัด เช่นปลูกผักในสวนหลังวัด เป็นต้น รวมทั้งมาสวดมนต์ไหว้พระตอนเช้า มานั่งสมาธิ กัมมัฏฐาน ในช่วงเย็น และจะพบคนไทยมากที่สุดในช่วงงานบุญตามประเพณีต่างๆ เป็นที่สังเกตว่าที่วัดไทยในนครชิคาโกจะไม่มีตลาดนัดวันเสาร์อาทิตย์ เหมือนกับวัดไทยใน นครลอสแอนเจลิส แต่ก็พบว่าบางครั้งที่ทางวัดมีผลผลิตจากสวนผักที่เหลือจากการบริโภค ก็จะมี ญาติโยมช่วยเก็บมาจำหน่ายนำรายได้บำรุงวัดอยู่เนืองๆ

ประชากร

นครชิคาโก เป็นเมืองเก่าแก่และมีขนาดใหญ่ รวมทั้งเป็นเมืองที่มีประชากรหลากหลาย เชื้อชาติ ทั้งชาวอเมริกัน เชื้อสายเม็กซิกัน ไอร์ช เยอรมัน โปแลนด์ ชาวเอเชียชาติต่างๆ เช่น จีน เกาหลี อินเดีย เวียดนาม ไทย ลาว เป็นต้น

ชาวไทยในนครชิคาโก นับเป็นกลุ่มคนไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวน นับหมื่นคน แต่ก็ยังไม่สามารถบันทึกจำนวนประชากรอย่างเป็นทางการได้ เนื่องจากมีคนไทย บางส่วนที่อาศัยอยู่โดยไม่มีวีซ่าถาวร ชุมชนไทยในนครชิคาโก มีคนไทยอาศัยอยู่ประมาณ 30,000 คน (www.thaitownusa.com)

เขต ธีรพัฒนะ กงสุลไทยประจำนครชิคาโก (สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2548)ได้เล่าให้ฟัง เกี่ยวกับจำนวนชาวไทยในชุมชนไทยนครชิคาโกไว้ว่า

...จำนวนคนไทยในชิคาโก ไม่มีการรวบรวมเป็นทางการ ที่ผ่านมามีการรวบรวม ตัวเลขว่าในรัฐอิลลินอยส์ มีคนประเมินไว้ว่ามีตั้งแต่ 20,000 – 30,000 คน ก็ยังไม่มีการวัดที่แน่นอน แต่ถ้าประมาณน่าจะไม่เกิน 12,000 คน เพราะปัจจุบัน จำนวนนักเรียนไทยที่มาเรียนน้อยลง ตัวเลขจะอยู่ประมาณ 10,000 เศษๆ...

นอกจากนี้ยังพบว่าชาวไทยที่อยู่ในนครชิคาโกในระยะแรกส่วนใหญ่จะเป็นพวกแพทย์และ พยาบาล ซึ่งเข้ามาอยู่ในช่วงสงครามเกาหลี เวียดนาม มีทั้งที่มาทำงานและบางส่วนมาศึกษาต่อ ดังนี้

...แรกช่วงสงครามเกาหลี เวียดนาม อเมริกาขาดแคลนหมอ พยาบาล เปิด โอกาสให้คนไทยสมัครมา คนที่สอบได้ก็จะให้ Green Card อนุญาตให้ทำงาน

ในหน่วยงาน ในโรงพยาบาล ในขณะที่เดียวกันก็มีนักเรียนแลกเปลี่ยน พวก
หมอมมา เรียนจบแล้วก็อยู่ทำงานในอเมริกา...

(ดร.พระมหาบุญชู, สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2548)

อาจกล่าวได้ว่าจำนวนชาวไทย ที่อาศัยอยู่ในนครชิคาโกนั้นมีจำนวนน้อยกว่าชาวไทยใน
นครลอสแอนเจลิส คือมีจำนวนหลักหมื่น แต่ก็ไม่สามารถทราบจำนวนตัวเลขที่ชัดเจน ว่ามีจำนวน
เท่าไร เนื่องจากยังมีคนไทยบางคนที่ยังไม่มีวีซ่าถาวร จึงทำให้ไม่สามารถลงทะเบียนจำนวน
ประชากรที่ถูกต้องได้ ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่า คนที่นี้ตัวเลขไม่แน่นอน แม้แต่สถานกงสุลก็บอกตัวเลขที่
แน่นอนไม่ได้ เพราะมีพวกโรบินฮูดเยอะ คนไทยที่นี้ประมาณ 2-3 หมื่นคน แต่ที่เห็นหน้ากันเป็น
ประจำประมาณหมื่นเศษๆ (แสง ชำนาญกิจ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

4.2 สภาพสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทยนครชิคาโก

สภาพสังคม

ชุมชนไทยนครชิคาโก มีสภาพเป็นสังคมของกลุ่มคนที่มาประกอบอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่จะ
เป็นพวกที่มีการศึกษา เช่น พวกแพทย์ และพยาบาล และกลุ่มที่มาเพื่อศึกษาเล่าเรียน โดยใน
ระยะแรกจะเดินทางมาที่นครชิคาโกเพื่อมาประกอบอาชีพเป็นแพทย์ พยาบาล และเมื่อนานเข้าก็มี
ครอบครัววัยหลักอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

...ระยะแรก กลุ่มคนไทยในชิคาโกส่วนใหญ่ เป็นพวกแพทย์ พยาบาล
วิศวกร นักเรียนมีน้อยเพราะค่าใช้จ่ายสูง...

(มานิช พุฒวันเพ็ญ, สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2548)

...คนไทยที่นี้ ส่วนใหญ่เป็นพยาบาล หมอ นักคอมพิวเตอร์ วิศวกร ทำ
ร้านอาหาร และนักเรียน...

(ปกรณ สิริจินตกานต์, สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2548)

นอกจากนี้แล้ว ยังมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า ชาวไทยในนครชิคาโกส่วนใหญ่เป็นคนที่มีการศึกษา
ระดับสูง แบ่งเป็นกลุ่มแพทย์ พยาบาล ที่เป็นกลุ่มใหญ่อย่างชัดเจน ซึ่งต่างจากชาวไทยในนคร
ลอสแอนเจลิสที่มีคนหลากหลายอาชีพปะปนกันไป ดังนี้

...ชุมชนไทยในนครชิคาโกมีการแบ่งเป็นกลุ่มอย่างชัดเจน คนที่นี้มีน้อยกว่า แอล.เอ ส่วนใหญ่เป็นคนมีการศึกษา ชนชั้นสูง พวกแพทย์ พยาบาล...

(พระมหาวรณพ, สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2548)

...แต่ก่อนมีหมอ พยาบาลเยอะ จากนั้นพยาบาลเริ่มเกษียณ ทายอดกลับบ้าน ไป เสียชีวิตที่นี้ก็เยอะ ต่อมาเมื่อพวกเขาทำ business ค่าขายมากขึ้น ร้านอาหาร เยอะ ก็มีการเปลี่ยนแปลงมาก

(ดร.พระมหาบุญชู, สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2548)

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจระดับการศึกษา และอาชีพ ของชาวไทยในนครชิคาโก โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 100 ท่าน พบว่า ชาวไทยในนครชิคาโกส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ตามลำดับ ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ พยาบาล รองลงมา คือ แพทย์ รับจ้าง วิศวกร แม่บ้าน ธุรกิจ พนักงานบริษัท ค่าขาย ร้านอาหารไทย ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าว จึงอาจแบ่งกลุ่มประชากรไทยในนครชิคาโก เป็นกลุ่มหลัก ได้ดังนี้

1. กลุ่มแพทย์ พยาบาล วิศวกร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้
2. กลุ่มแม่บ้าน ส่วนใหญ่ได้แก่ ผู้ที่ติดตามครอบครัวมา จะไม่ได้ออกไปทำงานนอกบ้าน มีหน้าที่ดูแลบ้านและเลี้ยงลูก
3. กลุ่มพนักงาน ลูกจ้าง เช่น พนักงานบริษัท ลูกจ้างร้านอาหาร
4. กลุ่มนักธุรกิจ ส่วนใหญ่ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวต่างๆ เช่น บริษัท ค่าขายร้านอาหารไทย
5. กลุ่มข้าราชการ ส่วนใหญ่ได้แก่ ข้าราชการสถานกงสุลไทย
6. กลุ่มนักเรียนไทย

อย่างไรก็ตามนอกจากจะพบว่า อาชีพหลักของคนไทยในนครชิคาโกส่วนใหญ่จะเป็นแพทย์ และพยาบาลแล้ว ยังพบว่าคนไทยมีทั้งที่ตั้งใจมาทำงานและมาศึกษาเมื่อจบการศึกษาแล้ว ก็มีทั้งคนที่ตัดสินใจอยู่ต่อและบางคนก็กลับไปทำงานในเมืองไทยเมื่อเรียนจบ ซึ่งอาจจะต่างจากชาติอื่น เช่น ลาว เขมรเวียดนาม ที่เขาหนีมา และมาตั้งรกรากอยู่ที่นี้เลยไม่กลับ (พนม พึ่งเชิดชู, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2548)

ชาวไทยในนครชิคาโก ถ้าเปรียบเทียบกับกลุ่มเอเชียอื่น เช่น ลาว เขมร เวียดนาม จะเห็นว่าจะมีสถานภาพทางสังคมที่ดีกว่า เป็นที่ยอมรับมากกว่า เพราะส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีความรู้ เดินทางมาประกอบอาชีพแพทย์ พยาบาล ซึ่งนับเป็นอาชีพที่มีเกียรติในวงสังคม มากกว่ากลุ่มอื่นๆที่เป็นพวกผู้อพยพ ต้องต่อสู้ดิ้นรนในการครองชีพมากกว่า

สภาพวัฒนธรรม

นครชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพราะมีคนหลากหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่เช่นเดียวกับเมืองอื่นๆของประเทศสหรัฐอเมริกา ชุมชนไทยในนครชิคาโกจึงแวดล้อมไปด้วยผู้คนที่มีความหลากหลาย ซึ่งส่วนใหญ่จะมีชาวเม็กซิกัน โปแลนด์ ไอร์แลนด์ และคนเอเชีย เช่น จีน เกาหลี อินเดีย เวียดนาม ลาว เขมร เป็นต้น (พระมหานงค์, สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2548)

นอกจากนครชิคาโก จะเต็มไปด้วยผู้คนที่หลากหลายเชื้อชาติแล้ว ยังมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมตามไปด้วย จะพบว่าแต่ละกลุ่มที่มีความเข้มแข็งก็จะรวมกลุ่มกัน แสดงออกทางวัฒนธรรมของตน กลุ่มที่เข้มแข็งมาก น่าจะเป็นชาวจีน เกาหลี ส่วนมากจับกลุ่มกันเหนียวแน่น มี China Town เป็นย่านของเขาที่มีวิถีชีวิต วัฒนธรรมแบบจีนอยู่ (พระมหาวิโรศักดิ์, สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2548) ชาวเกาหลีเท่าที่ดูจะรวมตัวกันเหนียวแน่น นั่นอาจเป็นเพราะว่าเวลาเข้ามาอยู่ในชิคาโก ส่วนมากจะอยู่กันเป็นกลุ่มก้อนกัน คืออยู่ใกล้ๆกันหมด การร่วมมือทำกิจกรรมหรือทำอะไร จะดูเป็นปึกแผ่น (เซต ธีรพัฒนะ, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2548)

อย่างไรก็ตามแม้ชาวไทยในนครชิคาโกจะกระจ่ายกันอยู่ทั่วไป ยังไม่มีการรวมตัวของชุมชนเป็นลักษณะเมือง (Town) ที่ชัดเจน แต่ชาวไทยในชุมชนไทยในนครชิคาโก ก็ยังคงมีการรวมกลุ่มกันทางวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสมาคม ชมรม และยังคงมีวิถีความเป็นอยู่และวัฒนธรรมแบบไทย เราจึงยังคงมีวัฒนธรรมไทย อาหารไทย ฝรั่งรู้จักเราเป็นที่ยอมรับ(พิพิธ เจริญมงคลทิพย์, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2548)

นอกจากนี้ยังพบว่า ชุมชนไทยในนครชิคาโกยังมีความเหนียวแน่นในการสืบสานความเป็นไทยไว้ได้อย่างดีเยี่ยม พบว่ามีการรวมตัวจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีอย่างสม่ำเสมอ โดยมีสมาคมต่างๆเป็นแกนนำในการจัด เช่น สมาคมไทยแห่งรัฐอิลลินอยส์ สมาคมชาวเหนือ สมาคมชาวใต้ สมาคมอีสาน สมาคมแพทย์ สมาคมพยาบาล เป็นต้น สลับสับเปลี่ยนหมุนเวียน

เป็นเจ้าของภาพในการจัดงานประเพณีต่างๆ อย่างในการจัดงานวันสงกรานต์ที่จะถึงนี้ก็มีสมาคมพยาบาลเป็นแกนหลักในการจัดงาน (ดร.พระมหาพยอม, สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2548)

คนไทยส่วนใหญ่จะมีการรวมตัวกันที่วัดไทย โดยเฉพาะที่วัดธัมมาราม ชิคาโกซึ่งเป็นวัดไทยแห่งแรกในนครชิคาโก คนไทยส่วนใหญ่จะมารวมตัวกันเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และร่วมกิจกรรมทางประเพณี วัฒนธรรมที่วัดไทย เช่นวัดธัมมาราม ที่เป็นวัดแห่งแรกในชิคาโก (เชต ธีรพัฒนะ, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2548)

ในส่วนของความเชื่อและประเพณีพบว่า ชาวไทยในชุมชนไทยในนครชิคาโกส่วนใหญ่ยังคงมีความเชื่อและนับถือศาสนาพุทธ การเคารพกราบไหว้พระพุทธรูป และพระสงฆ์ นิยมมาทำบุญที่วัดไทย ในนครชิคาโกมีวัดไทยถึง 5 วัดด้วยกันได้แก่ วัดธัมมาราม วัดพุทธธรรม วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ วัดป่าธรรมชาติ (วัดป่าชิคาโก เน้นกรรมฐาน) วัดศุภญาณนาชิคาโก (วัดธรรมกาย) (ดร.พระมหานุกูล, สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2548)

สำหรับวัดธัมมารามซึ่งเป็นวัดไทยแห่งแรกในนครชิคาโก และเป็นวัดไทยแห่งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการประกอบพิธีผูกพัทธสีมา เป็นวัดที่ชาวไทยในนครชิคาโกเลื่อมใสศรัทธามาร่วมทำบุญที่วัดเกือบทุกวัน เช่นมาช่วยทำอาหารถวายภัตตาหารเช้าและถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์อย่างสม่ำเสมอ มาปฏิบัติธรรมทำวัตรสวดมนต์เช้าสวดมนต์เย็น นั่งวิปัสสนากรรมฐาน มาร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา งานกฐิน เป็นต้น รวมทั้งร่วมงานประเพณีต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง และวันสำคัญของชาติไทย เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถฯ ซึ่งมีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจมาร่วมงานจำนวนมาก

นอกจากนี้ ชาวไทยในนครชิคาโกยังมีความผูกพันกับศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมตลอดจนวิถีชีวิตไทย โดยมีศูนย์กลางสำคัญคือวัดไทย คนไทยที่นิยมมาทำบุญที่วัด เช่น ทำบุญวันเกิด วันแต่งงาน งานศพ (ไตรรัตน์ เขียมสมุท, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2548)

อาจกล่าวได้ว่า แม้ชาวไทยในนครชิคาโกจะอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมแบบอเมริกัน และวัฒนธรรมของชนชาติอื่นที่หลากหลายนในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ชาวไทยในนครชิคาโกส่วนใหญ่ก็ยังคงเลือกที่จะประพฤติปฏิบัติตนแบบไทย

4.3 ประวัติชุมชนไทยนครซิดคาโก

นครซิดคาโก มลรัฐอิลลินอยส์ นับเป็นเมืองสำคัญอีกเมืองหนึ่งที่มีคนไทยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นระยะเวลาหลายสิบปีแล้ว รวมทั้งชาวไทยเหล่านี้ก็ยังพยายามรักษาและสืบทอดความเป็นไทยให้คงอยู่ เรายังคงพบเห็นคนไทยมาที่วัดไทย มาทำบุญ มาร่วมกิจกรรมตามประเพณีในวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญของชาติไทย เช่นเดียวกับคนไทยในนครลอสแอนเจลิส

การอพยพมาอาศัยอยู่ในนครซิดคาโก

จากการศึกษาพบว่า ในระยะแรกชาวไทยในนครซิดคาโกเดินทางมาเพื่อประกอบอาชีพเป็นแพทย์หรือพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ และมีบางส่วนเข้ามาเพื่อศึกษาเล่าเรียน ดังปรากฏข้อมูลดังนี้

...ในระยะแรกคนไทยที่เดินทางมาอาศัยอยู่ในซิดคาโก มาแบบจุดประสงค์ต่างจากชาวเอเชียชาติอื่น คือมาเพื่อทำงานและเพื่อการศึกษา แต่ชาวเอเชียชาติอื่น เช่น เขมร เวียดนาม มาแบบผู้อพยพ...

(ปกรณ์ สิริจินตกานต์, สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2548)

...คนไทยรุ่นแรกๆเป็นพวกหมอ พยาบาล ได้ทุนมาศึกษาต่อบ้าง บางส่วนตั้งใจมาทำงาน...

(พิพิธ เจียมมงคลทิพย์ (สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2548)

...แรกช่วงสงครามเกาหลี เวียดนาม อเมริกาขาดแคลนหมอ พยาบาล เปิดโอกาสให้คนไทยสมัคร คนที่ได้ก็จะให้ Green Card อนุญาตให้ทำงานในหน่วยงาน ในโรงพยาบาล พยาบาลรุ่นแรก เช่น ม.ร.ว.พีพวงคำ ในขณะที่เดียวกันก็มีนักเรียนแลกเปลี่ยน พวกหมอมารเรียนจบแล้วก็อยู่ทำงานในอเมริกา...

(ดร.พระมหาบุญชู, สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2548)

นอกจากพวกแพทย์และพยาบาลจะอาศัยและตั้งรกรากอยู่ในนครชิคาโกเป็นจำนวนมากแล้ว ในระยะต่อมาก็จะมีพวกนักธุรกิจ เจ้าของร้านอาหารไทย และอาชีพอื่นๆทั่วไปมาทำงานในนครชิคาโกมากขึ้น ส่วนนักเรียนไทยก็จะมีบ้างแต่ไม่มาก ดังนี้

...คนไทยที่มาอยู่ในชิคาโกช่วงแรกส่วนใหญ่เป็นพวกพยาบาลและแพทย์ มีนักศึกษาบ้างที่เข้ามา ระยะเวลาถัดมาก็มีอาชีพอื่นๆทั้งเจ้าของร้านอาหารไทย นักธุรกิจ และคนทำงานทั่วไป ...

(แสง ชำนาญกิจ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

...ช่วงหลังคนที่มาเรียนยังมีอยู่ แต่เริ่มน้อยลง คนที่มีเงินจึงจะมาเรียนได้ แต่ก่อนมีพยาบาลเยอะ จากนั้นพยาบาลเริ่มเกษียณ ทายอดกลับไป เสียชีวิตที่นี้ก็เยอะ ต่อมาก็มีพวกทำ Business ค้าขายมากขึ้น ร้านอาหารเยอะ ก็มีการเปลี่ยนแปลงมาก...

(ดร.พระมหาบุญชู, สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2548)

อาจกล่าวได้ว่าคนไทยที่เดินทางมาอาศัยอยู่ในชิคาโกส่วนใหญ่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อมาประกอบอาชีพเป็นแพทย์และพยาบาล บางส่วนเดินทางเพื่อมาศึกษาต่อ เมื่อนานวันเข้าก็มีส่วนหนึ่งที่ไม่ได้เดินทางกลับเมืองไทย ตั้งบ้านเรือนถาวรอยู่ในชิคาโก

4.4 การรวมตัวของชาวไทยในชุมชนไทยนครชิคาโก

จุดเริ่มของการรวมตัว

จุดเริ่มของการรวมตัวของชาวไทยในชุมชนไทยนครชิคาโก คือการพบปะสังสรรค์กันตามบ้านของเพื่อนฝูง ดังปรากฏข้อมูลจากคำบอกเล่าของคนไทยที่อาศัยอยู่ในนครชิคาโกเป็นระยะเวลาหลายสิบปีว่า คนไทยที่มาอยู่ในชิคาโกระยะแรก จะมารวมตัวกันตามบ้านเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ (พนม พึ่งเชิดชู, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2548) ซึ่งสอดคล้องกับ ดร.พระมหาบุญชู ที่ว่า แรกที่ยังไม่มีวัด คนไทยมาพบปะสังสรรค์กันตามบ้านเพื่อนฝูง (ดร.พระมหาบุญชู, สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2548)

อาจกล่าวได้ว่า การรวมตัวของคนไทยในนครชิคาโกในระยะแรก จะเป็นการพบปะกันฉันท์

พี่น้องเพื่อนฝูง เพื่อสังสรรค์ พุดคุย และช่วยเหลือกันมากกว่าอย่างอื่น ดังที่หลายท่านให้ข้อมูลไว้ ดังนี้

...ช่วงเริ่มต้น มีคนไทยอยู่น้อย รู้จักกันเกือบหมด ช่วยเหลือกัน ทุกอาทิตย์จะ นำอาหาร เรียกว่า Pot Luck หมุนเวียนไปรับประทานตามบ้านเพื่อน...

(มาโนช พุฒวันเพ็ญ, สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2548)

...คนไทยในชิคาโกผู้ที่มาอยู่แรกๆจะเป็นคนที่มีน้ำใจดี พอมีคนไทยรุ่นใหม่ มาถึงก็ให้การช่วยเหลือให้ตั้งตัวได้ ก็ทำให้เกิดการรู้จักกันและเป็นกลุ่มก้อน ในขั้นต้น...

(เชต ธีรพัฒนนะ, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2548)

นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลที่น่าสนใจว่า แม้ชุมชนไทยในนครชิคาโกจะเป็นชุมชนขนาดเล็ก แต่คนไทยเหล่านั้นก็อยู่อย่างสบายไม่ต้องต่อสู้ดิ้นรนมากเหมือนคนเอเชียชาติอื่น เช่น ลาว เขมร เวียดนาม เป็นต้น ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่า

...ชุมชนไทยในชิคาโก เราไม่ได้เป็น Minority ต้องค่อยๆเป็นค่อยๆไป คนไทยไม่ต้อง Fight เหมือนคนลาว เขมร เวียดนาม คนไทยจะอาศัยการพึ่งพา ช่วยเหลือกัน...

(พิพิธ เจียมมงคลทิพย์, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2548)

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่าการรวมตัวของคนไทยในระยะแรกจะเป็นการรวมตัวเพื่อการ พบปะสังสรรค์ และเพื่อการช่วยเหลือเกื้อกูลกันฉันทพี่น้อง เพื่อนฝูงกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก็ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทยที่ชอบเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน

พัฒนาการของการรวมตัว

หลังจากที่ชาวไทยในนครชิคาโก มีการพบปะสังสรรค์กันตามบ้านเพื่อนฝูงมากขึ้น ก็มี แนวคิดที่จะตั้งสมาคมไทยขึ้น ในที่สุดก็สามารถตั้งสมาคมไทยแห่งรัฐอิลลินอยส์ขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ.2512 โดยมีนายแพทย์พิพิธ เจียมมงคลทิพย์ เป็นนายกสมาคมไทยคนแรก ดังปรากฏข้อมูล ดังนี้

...ระยะแรกๆ ที่เรณู แก่นเรณู คิดชักชวนให้ตั้งสมาคมไทยในชิคาโกขึ้น ตั้งแต่
สมาคมไทยเริ่มตั้งขึ้นในปี 1969 (พ.ศ.2512) ผมก็ได้รับเลือกเป็นนายกของ
สมาคมเป็นคนแรก...

(พิพิธ เจียมมงคฤทธิ์, 2541: 10)

ในระยะเริ่มต้น สมาคมไทยแห่งรัฐอิลลินอยส์ มีคนไทยเป็นสมาชิกประมาณ 100 กว่าคน
และใช้สถานที่จัดประชุมและจัดงานของสมาคมที่ Cook County Hospital(เอกอนันต์ สังกรณัฏฐ, 2541: 48)

ต่อมาเมื่อมีวัดไทยเกิดขึ้น ชาวไทยในนครชิคาโกที่รวมตัวกันก่อตั้งสมาคมต่างๆ เช่น
สมาคมอีสาน สมาคมชาวเหนือ สมาคมชาวใต้ สมาคมแพทย์ สมาคมพยาบาล เป็นต้น ก็ได้อาศัย
วัดไทยเป็นที่ประชุมทำกิจกรรมของสมาคมในเวลาต่อมา

นอกจากนี้ยังพบว่า ในปัจจุบันชุมชนไทยในนครชิคาโก มีการรวมกลุ่มกันมากมายหลาย
สมาคม และส่วนใหญ่จะมารวมกลุ่มสมาคมเพื่อพบปะสังสรรค์ หรือประชุมกัน ชุมชนไทยในชิคาโก
ส่วนใหญ่เป็นคนมีการศึกษา มีกลุ่มสมาคมต่างๆ เช่น สมาคมไทย สมาคมชาวเหนือ สมาคมชาวใต้
สมาคมอีสาน สมาคมแพทย์ สมาคมพยาบาล สมาคมนักกอล์ฟ สมาคมร้านอาหารไทย เป็นต้น
(พระมหาวรณพ, สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2548) ชุมชนไทยในชิคาโก มีสมาคมและชมรมของคน
ไทยประมาณ 10 แห่ง รวมทั้งมีหน่วยราชการ 2 แห่ง ได้แก่ สถานกงสุลไทย ณ นครชิคาโก
(เริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2522) และสำนักงานส่งเสริมสินค้าในต่างประเทศ ณ นครชิคาโก (เริ่มตั้งแต่
พ.ศ.2534) (www.thaitownusa.com)

วัดไทย : ศูนย์กลางของการรวมตัว

เมื่อชาวไทยในชุมชนไทยนครชิคาโก มีการรวมตัวกันตั้งสมาคมไทยแล้ว หลังจากนั้น ก็มี
แนวคิดที่จะสร้างวัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางของชุมชน แรกที่ยังไม่มีวัด คนไทยมาพบปะสังสรรค์กัน
ตามบ้าน นิมนต์พระผู้ใหญ่มาจากเมืองไทย คนมารวมกันเยอะก็เลยคิดหาทุนกันขึ้นเพื่อสร้างวัด
(ดร.พระมหานุกฤษ, สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2548)

ในระยะแรกพบวก่อนที่จะมีการตั้งวัดไทยแห่งแรกในนครชิคาโก ได้มีการก่อตั้งเป็นศูนย์
พุทธศาสนาไทยแห่งรัฐอิลลินอยส์ขึ้นก่อน โดยมีนายแสวง ชำนาญกิจ เป็นประธานศูนย์

พระพุทธศาสนาไทยคนแรก เริ่มก่อตั้ง เมื่อ พ.ศ.2517 (พระเทพประสิทธิ์มณฑล, อ้างถึงใน พิพิธ เจียมมงคฤทธิ์, 2541: 21)

แสง ชำนาญกิจ (สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548) ได้กล่าวถึงการริเริ่มก่อตั้งวัดไทยใน นครชิคาโก ไว้ดังนี้

...มาอยู่ชิคาโกได้ปีสองปีก็เลยคิดว่าที่นี้น่าจะมีวัด เพราะเมื่อก่อนช่วงแรกยังไม่
ไม่มีวัด เลยประชุมกันหลายคน อยากให้มีวัด มีคราวหนึ่งสมเด็จพระสังฆราชท่านอยู่ที่วัดราชบพิธ ท่านมาทอดกฐินที่แอล.เอ.ก็เลยทำ
หนังสือนิมนต์ให้ท่านมาที่นี้ ท่านก็รับนิมนต์มา พวกเราบอกว่าอยากมีวัด
อยากให้ท่านเป็นประธานในการหาทุนสร้างวัด ท่านบอกว่าในขั้นแรกให้เริ่ม
เป็นศูนย์พุทธศาสนาเสียก่อน ในเวลาต่อมาจึงค่อยหาทุนสร้างวัด...

ถึงแม้จะมีศูนย์พระพุทธศาสนาไทยเกิดขึ้นแล้ว แต่ชาวไทยในชิคาโกก็ยังคงมีความปรารถนา
อย่างแรงกล้าที่จะให้มีวัดไทยเกิดขึ้น ด้วยสาเหตุสำคัญคือ วัดเป็นที่พึ่งทางใจ เป็นศูนย์กลางแห่ง
การรวมตัวของชุมชนไทยที่ดีที่สุด ดังที่นายแพทย์พิพิธ เจียมมงคฤทธิ์ เล่าว่า คนไทยมาแรกๆ ไม่
มีพระ ไม่มีวัด ต้องอาศัยวัดญี่ปุ่น ซึ่งไม่ตรงนักอยู่เรื่อยๆ ต่อมาพยายามรวมกลุ่มตั้งศูนย์พุทธ
ศาสนา ร่วมกันก่อตั้งกับคุณแสง ชำนาญกิจ และกลุ่มกรรมการคนอื่นๆ อาศัยสถานที่ Cook
County Hospital ก็ดำเนินการมาเรื่อยๆ แต่ศูนย์ก็คือศูนย์ไม่ใช่วัด จึงใช้ศูนย์เป็นที่รวมชั่วคราว
และคิดหาทุนสร้างวัด (พิพิธ เจียมมงคฤทธิ์, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2548) ซึ่งสอดคล้องกับที่
กงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก (นายเชต ธีรพัฒนะ) ให้ความเห็นไว้ว่า สาเหตุสำคัญของเราที่มารวมตัว
กัน ก็คือ วัด ศาสนา นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ คือจะอย่างไรก็แล้วแต่ก็ต้องพึ่งพิงกรรมทาง
ศาสนา ก็เป็นเหตุให้มารวมตัวกันเป็นกลุ่ม พอเมื่อรวมตัวกันได้พอสมควรแล้วก็นึกถึงความสำคัญ
ของศาสนาก็จะมีความพยายามจัดตั้งวัด (เชต ธีรพัฒนะ, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2548)

เมื่อคนไทยในนครชิคาโกมีการพบปะกันมากขึ้น วัดจึงกลายเป็นศูนย์กลางในการรวมตัว
เพื่อพบปะสังสรรค์และจัดกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีขึ้น ซึ่งวัดธัมมารามชิคาโก นับเป็นวัดไทย
แห่งแรกในนครชิคาโก ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่า

...ตอนแรกๆคนไทยเกาะกลุ่มกัน ส่วนใหญ่มารวมกันที่วัด วัดแห่งแรกที่
สร้างขึ้นในชิคาโก คือ วัดธัมมาราม ก็มาเจอกันเวลาที่มีเทศกาลต่างๆ...

(ปกรณ์ สิริจินตกานต์, สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2548)

...แต่ก่อนนั้นเรามีวัดอยู่วัดเดียว คือ วัดธัมมาราม เริ่มตั้งแต่สมัยที่เข้าบ้าน
เป็นวัด ต่อมาก็ไปซื้อที่โบสถ์กรีกทำเป็นวัด และหลังจากนั้นก็ย้ายมาอยู่
ที่นี่ ...

(พนม พึ่งเชิดชู, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2548)

จากข้อมูลดังกล่าว จึงพอจะสรุปได้ว่า วัดไทยในนครซิดคาโก โดยเฉพาะวัดไทยแห่งแรก คือ
วัดธัมมาราม จึงนับเป็นศูนย์กลางแรกเริ่มที่สำคัญในการรวมตัวของคนไทยในนครซิดคาโก ที่ก่อตั้ง
มาเป็นระยะเวลาานหลายสิบปี

ลักษณะของการรวมตัวในชุมชน

ชาวไทยชุมชนไทยนครซิดคาโกส่วนใหญ่จะอาศัยกระจายอยู่ทั่วไปในนครซิดคาโก และจะมา
รวมตัวกันเมื่อมีกิจกรรมสำคัญต่างๆ ทางประเพณีและวัฒนธรรม ดังนี้

...คนไทยรวมตัวกันเราจะสังเกตเห็นได้อย่างหนึ่งว่า คนไทยรวมตัวกันเมื่อมี
ความจำเป็น คนไทยในซิดคาโกผู้ที่มาอยู่แรกๆจะเป็นคนที่มีน้ำใจดี พอมีคน
ไทยรุ่นใหม่มาถึงก็ให้การช่วยเหลือให้ตั้งตัวได้ ก็ทำให้เกิดการรู้จักกันและ
เป็นกลุ่มก้อนในขั้นต้น...

(เชต ธีรพัฒนะ, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2548)

มีข้อสังเกตว่า การรวมตัวของคนไทยส่วนใหญ่จะเป็นการรวมตัวเพื่อทำกิจกรรมทาง
ประเพณี วัฒนธรรม ซึ่งอาจจะแตกต่างจากบางประเทศ เช่น จีน เกาหลี ซึ่งเป็นการรวมตัวกันเพื่อ
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การรวมกลุ่มของคนไทยจึงอาจไม่เหนียวแน่นเท่าคนจีน หรือคนเกาหลี
ซึ่งจะรวมกลุ่มตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ๆกัน และประกอบอาชีพในเขตที่อยู่อาศัยของตน ในขณะที่คนไทย
อยู่กันกระจัดกระจาย ส่วนใหญ่เท่าที่ดู เมื่อเปรียบเทียบกับบางชาติที่เห็นๆส่วนใหญ่มีกิจกรรมการ
รวมตัวคล้ายๆกัน รวมตัวทำสมาคมกลุ่มต่างๆ มีกิจกรรมต่างๆช่วยเหลือสนับสนุนกัน คนไทยเราก็มี
เช่นนั้นเหมือนกัน แต่ในแง่หนึ่งก็คือ พวกเรารวมตัวกันเมื่อเทียบกับจีน เกาหลี เท่าที่ดูจะรวมตัวกัน
เหนียวแน่นกว่า นั่นอาจจะเป็นเพราะว่าเวลาเข้ามาอยู่ในซิดคาโก ส่วนมากจะอยู่กันเป็นกลุ่มก้อนกัน
คืออยู่ใกล้ๆกันหมด อย่างพวกเกาหลีจะอยู่ทาง Lincon Wood กันเป็นส่วนใหญ่ การร่วมมือกันทำ
กิจกรรมหรือทำอะไรจะดูเป็นปึกแผ่นกว่า แต่ในขณะที่คนไทยกระจายกันอยู่ทั่วไปหมดเลย

เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะมารวมกลุ่มกัน หรือทำกิจกรรมอะไรก็ลำบาก เป็นข้อเสียเปรียบอย่างหนึ่งเหมือนกัน แต่ว่าอย่างอื่นทั่วไปแล้ว ก็รวมตัวกันดีเหมือนกัน ไม่ต่างจากประเทศอาเซียนที่มา ส่วนคนอเมริกันส่วนใหญ่ก็จะมีหลากหลายกลุ่ม ชอบความอิสระ(เซต ธีรพัฒนะ, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2548)

นอกจากนี้แล้ว จะเห็นว่ากลุ่มของคนไทยมักเป็นกลุ่มของคนที่ได้เดินทางไปศึกษาในนครชิคาโก บางส่วนจบการศึกษาก็กลับประเทศไทย และบางส่วนก็ตั้งรกรากสร้างครอบครัวอยู่ ซึ่งแตกต่างจากบางชนชาติ เช่น ลาว เวียดนาม ที่อพยพเข้ามา ที่ต้องพยายามรวมกลุ่มให้เหนียวแน่นเพื่ออำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจ และการเมือง พวกเราที่มีหลายอาชีพ อาชีพหลักก็คือพวกแพทย์ ส่วนใหญ่มาศึกษาทัน และบางคนก็ตัดสินใจอยู่ต่อ บางคนก็กลับไปทำงานเมืองไทย คือเราจะต่างจากชาติอื่น คือชาติอื่นส่วนมากที่เข้ามา ยกตัวอย่างเช่น ลาว เวียดนาม เขาหนีมา อพยพมา และมาตั้งรกรากอยู่ที่นั่นเลยไม่กลับ เพราะฉะนั้นความแตกต่างนี้เป็นอันหนึ่ง ถ้าจะพูดถึงความแตกต่างคนไทยมาอยู่ที่นั่นส่วนใหญ่มาเรียน มาทำมาหากิน แล้วก็กลับไปอยู่เมืองไทย เพราะเมืองไทยก็ยังเป็นสถานที่ที่ยังมีความสุข แต่พวกลาว เวียดนาม เขาไม่กลับ เขามาอยู่นี่เลย เพราะฉะนั้นเขาอาจจะ active มากหน่อย ในเรื่องของการทำงานมาหากิน ในเรื่องของการเมือง เขาจะพยายามถีบตัวเขาให้เข้าไปมีส่วนมีสิทธิในเรื่องการเมืองมาก เขาจะพยายามถีบตัวเขาให้เข้าไปมีส่วนมีสิทธิในเรื่องการเมืองมาก แต่ของพวกเรานี้ไม่ค่อยเข้าไป (พนม พึ่งเชิดชู, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2548)

อย่างไรก็ตาม แม้ชาวไทยในนครชิคาโก จะอยู่ในสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่ชาวไทยเหล่านี้ ก็ยังคงพยายามรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่แตกต่างจากชาวอเมริกันและชาวเอเชียชาติอื่นไว้ให้คงอยู่สืบไป และจะเห็นได้ว่าสถานการณ์ของชาวไทยในนครชิคาโกจะได้รับการยอมรับจากชาวอเมริกัน และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างค่อนข้างสุขสบายมากกว่าคนเอเชียชาติอื่น เช่น ลาว เขมร เวียดนามที่มาในลักษณะผู้อพยพที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนมากกว่า

สรุปสภาพชุมชนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา: นครชิคาโก

จากการศึกษาพบว่า ชุมชนไทยในนครชิคาโก เป็นชุมชนไทยที่มีขนาดใหญ่รองจากชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส ชุมชนไทยในนครชิคาโกจะแตกต่างจากชุมชนไทยในเมืองไทยซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน แต่จะมีลักษณะคล้ายชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิสที่จะมีการ

ตั้งบ้านเรือนอยู่กระจายกันทั่วไปในนครชิคาโก แม้จะยังไม่มี “ไทยทาวน์” เป็นของตัวเอง เหมือนชุมชนไทยในนครลอสแอนเจลิส แต่ก็จะมีการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชนส่วนใหญ่ที่วัดไทยในนครชิคาโก โดยเฉพาะที่วัดธัมมาราม ซึ่งเป็นวัดแห่งแรกและมีขนาดใหญ่

หากต้องการพบปะชาวไทยในนครชิคาโก วิธีการที่ง่ายและสะดวกที่สุดก็คือ เดินทางมาที่วัดไทยในนครชิคาโก โดยเฉพาะวัดธัมมาราม ชิคาโก เพราะจะมีคนไทยแวะเวียนมาทำบุญ ที่วัดอยู่เสมอ เช่น มาถวายภัตตาหารเช้า ภัตตาหารเพล ทำบุญวันเกิด ถวายสังฆทาน มาช่วยงานวัด เช่น ปลูกผักในสวนหลังวัด เป็นต้น รวมทั้งมาสดมภ์ ไหว้พระตอนเช้า มานั่งสมาธิ กรรมฐาน ในช่วงเย็น และจะพบคนไทยมากที่สุดในช่วงงานบุญตามประเพณีต่างๆ เป็นที่สังเกตว่าที่วัดไทยในนครชิคาโกจะไม่มีตลาดนัดวันเสาร์อาทิตย์ เหมือนกับวัดไทยในนครลอสแอนเจลิส แต่ก็พบว่าบางครั้งที่ทางวัดมีผลผลิตจากสวนผักที่เหลือจากการบริโภค ก็จะมีญาติโยมช่วยเก็บมาจำหน่ายรายได้บำรุงวัดอยู่เนืองๆ

ชุมชนไทยนครชิคาโก มีสภาพเป็นสังคมของกลุ่มคนที่มาประกอบอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพวกที่มีการศึกษา เช่น พวกแพทย์ และพยาบาล และกลุ่มที่มาเพื่อศึกษาเล่าเรียน โดยในระยะแรกจะเดินทางมาที่นครชิคาโกเพื่อมาประกอบอาชีพเป็นแพทย์ พยาบาล และเมื่อนานเข้าก็มีครอบครัวหลักอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่

นอกจากนี้แล้ว ยังมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า ชาวไทยในนครชิคาโกส่วนใหญ่เป็นคนที่มีการศึกษาระดับสูง แบ่งเป็นกลุ่มแพทย์ พยาบาล ที่เป็นกลุ่มใหญ่อย่างชัดเจน ซึ่งต่างจากชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสที่มีคนหลากหลายอาชีพปะปนกันไป

ชาวไทยในนครชิคาโกจะกระจายกันอยู่ทั่วไป ยังไม่มีการรวมตัวของชุมชนเป็นลักษณะเมือง (Town) ที่ชัดเจน แต่ชาวไทยในชุมชนไทยในนครชิคาโก ก็ยังคงมีการรวมกลุ่มกันทางวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสมาคม ชมรม และยังคงมีวิถีความเป็นอยู่และวัฒนธรรมแบบไทย

นอกจากนี้ยังพบว่า ชุมชนไทยในนครชิคาโกยังมีความเหนียวแน่นในการสืบสานความเป็นไทยไว้ได้อย่างดีเยี่ยม พบว่ามีการรวมตัวจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีอย่างสม่ำเสมอ โดยมีสมาคมต่างๆเป็นแกนนำในการจัด เช่น สมาคมไทยแห่งรัฐอิลลินอยส์ สมาคมชาวเหนือ สมาคมทักษิณ สมาคมอีสาน สมาคมแพทย์ สมาคมพยาบาล เป็นต้น สลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นเจ้าของในการจัดงานประเพณีต่างๆ

จากการสังเกตพบว่าชุมชนไทยนครชิคาโกแตกต่างจากชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส คือ ไม่มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของชุมชนเลย ส่วนใหญ่ถ้าจะหาอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ต้องรอส่งมาจากชุมชนไทยนครลอสแอนเจลิส แต่ก็มีบ้างที่ข่าวสารของคนไทยจากทางชิคาโกจะส่งไปลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในนครลอสแอนเจลิส การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆจึงมักมีศูนย์กลางคือวัดธัมมามาราม ชิคาโก และวัดไทยอื่นๆ ส่วนการติดตามข่าวสารจากเมืองไทยก็ยังสามารถรับชมได้จากรายการโทรทัศน์ Thai TV Global Network โดยเฉพาะรายการโทรทัศน์ทางช่อง 5 เช่นเดียวกับชาวไทยในนครลอสแอนเจลิส และที่เหมือนกับชาวไทยในนครลอสแอนเจลิสอีกอย่างหนึ่งคือ การพูดคุย วิพากษ์วิจารณ์สังคม การเมือง และบันเทิงของไทย รวมทั้งการนิยมฟังเพลงไทย ดูละครไทย เช่นเดียวกัน

คนไทยส่วนใหญ่จะมีการรวมตัวกันที่วัดไทย โดยเฉพาะที่วัดธัมมามาราม ชิคาโกซึ่งเป็นวัดไทยแห่งแรกในนครชิคาโก คนไทยส่วนใหญ่จะมารวมตัวกันเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และร่วมกิจกรรมทางประเพณี วัฒนธรรม

ในส่วนของความเชื่อและประเพณีพบว่า ชาวไทยในชุมชนไทยในนครชิคาโกส่วนใหญ่ยังคงมีความเชื่อและนับถือศาสนาพุทธ การเคารพกราบไหว้พระพุทธรูป และพระสงฆ์ นิยมมาทำบุญที่วัดไทย ในนครชิคาโก มลรัฐอิลลินอยส์มีวัดไทยจำนวน 5 วัดด้วยกันได้แก่ วัดธัมมามาราม วัดพุทธธรรม วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ วัดป่าธรรมชาติ (วัดป่าชิคาโก เน้นกรรมฐาน) วัดภาวนาชิคาโก (วัดธรรมกาย)

ชาวไทยในนครชิคาโกยังมีความผูกพันกับศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตไทย โดยมีศูนย์กลางสำคัญคือวัดไทย คนไทยที่นี้นิยมมาทำบุญที่วัด เช่น ทำบุญวันเกิด วันแต่งงาน งานศพ

แม้ชาวไทยในนครชิคาโกจะอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมแบบอเมริกัน และวัฒนธรรมของชนชาติอื่นที่หลากหลายในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ชาวไทยในนครชิคาโกส่วนใหญ่ก็ยังคงเลือกที่จะประพฤติปฏิบัติตนแบบไทย

การปรับตัวทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ชาวไทยในนครชิคาโกสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยไม่เกิดความแตกแยกหรือขัดแย้งทางวัฒนธรรม พ่อแม่คนไทยมักจะสอนลูกที่อยู่ใน

ประเทศสหรัฐอเมริกา ท่ามกลางวัฒนธรรมที่แตกต่าง เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ให้รู้จักปรับตัว
วางตัวให้เหมาะสม

สำหรับคนไทยที่อยู่ในนครชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม
จะเกิดขึ้นได้ง่าย เนื่องจากคนไทยเป็นชนกลุ่มน้อย ดังนั้นในเด็กไทยรุ่นหลังๆที่เกิดในประเทศ
สหรัฐอเมริกา และได้รับสัญชาติอเมริกัน จะมีแนวโน้มที่จะรับวัฒนธรรมอเมริกันเข้ามาประพุด
ปฏิบัติค่อนข้างมาก ถ้าพ่อแม่ ครอบครัวไม่พยายามปลูกฝังหรือสืบทอดความเป็นไทยให้แก่เด็ก

ในส่วนของจัดการศึกษาเพื่อสืบทอดความเป็นไทยของชาวไทยในนครชิคาโก พบว่า
โรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตยวัดธัมมมาราม ชิคาโก นอกจากจะพยายามจัดการศึกษาให้เหมาะ
กับสภาพท้องถิ่นแล้ว ยังต้องนำแนวคิดเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม หรือแนวคิดเรื่อง
พหุวัฒนธรรมมาใช้ด้วย เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนพุทธศาสนาวัดไทย
ลอสแอนเจลิส

ด้วยเหตุผลดังกล่าว พระพรหมวชิรญาณ และชาวไทยในชุมชนไทย ในนครชิคาโก จึงได้
พยายามจัดการศึกษาของโรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตย วัดธัมมมาราม ชิคาโก ให้เหมาะสมกับ
สภาพท้องถิ่น โดยกำหนดให้มีการเปิดสอนในวันอาทิตย์ในระยะแรก และในภาคฤดูร้อนในระยะ
ต่อมา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนระบบอเมริกันเหมือนเด็กอเมริกันอื่นๆ
ขณะเดียวกันก็ให้มีการได้รับการศึกษา ภาษาและวัฒนธรรมไทยในเวลาที่ยังว่างจากการเรียนใน
เวลาปกติ เช่นในวันหยุดวันอาทิตย์ และในช่วงปิดเรียนภาคฤดูร้อน เพื่อให้เด็กได้รับการปลูกฝัง
และเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงตัวตน และอัตลักษณ์
แห่งความเป็นไทยของพ่อแม่ บรรพบุรุษของตนเอง

นอกจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตยวัดธัมมมาราม ชิคาโก จะมีครู
อาสาสมัครในท้องถิ่นมาช่วยสอนแล้ว ยังมีครูอาสาสมัครจากคณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย มาช่วยสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่เด็กไทยในนครชิคาโกด้วยเช่นเดียวกับใน
นครลอสแอนเจลิส